

308790

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూలై నెల 19 వ తేది బుధవారము

NO 93

నంపుటము. 3.

న శ నా ను సం వ త్స ర ఆ షా థ మా స బ హు శ పం చ మి గి.

నంచిక ౯౩

శారదాంబ

స్తోత్రబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘము రాచారి సంస్కరణమునకు

సాగ్రమింధు జాపబడినది, అందఱును

జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

గారిచే వ్రాయబడినది

వెల 0.4-0.

[పోస్టేజి ప్రత్యేకము]

ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము

7 తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

Magic Cure!

Marvellous effect!!

Bathing Oil

Price

Rs. 0-8-0

Iron tonic pills

Price

Rs. 2-0-0

Anti Malarial Drops

Price 6 Doses

0-8-0

Descriptive Catalogue free on application

ALLBUTT & Co.,

CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విష జ్వరములకు, కలరాకు, కుంభికి, బాతెంతికి, చూల వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కష్టములకై ముఖ్యముగా ముందుకొని వర్తించు తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి యొక్క ముఖ్యమైన లక్షణము ఏమిటో తెలియజేయుటకు, నవరస సమయములందు వర్తించుట దుష్టము. మా డిపోజిటండ్లలో కస్తూరి యొక్క వివరము లెనియును తెలియజేయు. ఇంతవరకు మాతాభిమాని కొనిన వారలకిది ముఖ్యము తెలిసియున్నది. కొనినవా గొని పరీక్షించినవిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటకులన గొని కస్తూరిని గొని మోసపోకు. ములం 1-కి రూ 20-0. గోజోజనము ములం 1-కి రూ 7-0-0. అమ్మతాంజనం డిపో, 6 తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

Silks!!

అగ్రాహార!

Silks!!

Silks!!!

వారంకి హచ్చి: కొలది ప్రపంచము అందఱును నున్నట్లు నిశ్చయించుచున్నది. జనులు తమ కరీకపాంశర్యమును కలయు వస్తువులలో జను ప్రయత్నించుచున్నాయి. మనకరీకపాంశర్య ఆకాశము తెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో ముఖ్యము ధరించు చున్న ప్రభువులమైనది అందుచే జనోపయోగముకొలుపును. మా స్వలాభము కొలుపున, జపాన్, మూరత్, బెంగళూరు మున్నగు స్థలములందు మేలైనవట్టు కెప్పించి అతేక అందమైన అంచులతో (కెల్లూరంచు, గోల్లంచు, దక్షిణాదంచు, మామిడంచు, డిండికల్ అంచు వగైరా) ఎత్తుకకాణ్యము, తిలుచు, తిరుగు, మృగపుగల, ఖిందుచాటు, చీరలు, పంచున, కొటుతానులు, తలగుడ్డలు మొదలగువిషయము నేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మాకద్దెబట్టులు ఖరీదుచేసిన వారిలో కొందఱునుండి మాకుచేరిన మోగ్యతావత్రిములే మేము తయారుచేయు. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. అయిదువారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

	ఖరీదు	వెడల్పు అంగుళాలు	పొడవు గజములు
మూరత్ పట్టు ఖిందుచా తెలుపు, గోల్లెన్ కలరులూను	12-0-0	47	8
మూరత్ పేక ఖిందుచా తెలుపు గోల్లెన్ కలరులూను	10-0-0	47	8
జపాన్ పట్టు ఖిందుచా శిలాపు	7-8-0	47	8
మూరత్ పట్టు శిలగుడ్డ, తెలుపు గోల్లెన్ కలరులూను	11-4-0	27	5
మూరత్ పేక శిలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్లెన్ కలరులూను	11-4-0	32	5
జపాన్ పట్టు శిలగుడ్డ, తెలుపు	8-12-0	32	5
జపాన్ పట్టు కొటుతాను, తెలుపు	8-0-0	54	1

(169)

10.6-16

ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయునలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్రోజిష్" ను యువతయోగింపవలయును. దానిని పయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్కు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుక్కు పట్టకుండగను సుభముగా నుంచును. ఈ కామ్రోజిష్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు శ్రోతవానివలె నుండును. దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే వ్రాయవలయును. 5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 25-0-0. ది రిలయన్సు పొండిగ్గి అందు 889 ఇంజనీరింగు వర్కు తపాల పెట్టె నెం 55కి రూ మదరాసు (వె కామ్రోజిష్ గోరునప్పుడు ఈ శ్రోతిక కేసునాడ ను వాహరింప గోరుచున్నాము.)

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నవా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

తలనోవ్వులమాన్యును, వాయువుపొట్ల బోగొట్టును

చర్మపునోవ్వుల బారదోలును. పొట్లబోగొట్టును

వనమూలికలచే హింధూ దేశమందు

తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

సువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విశేషములతో కూడి వాడుచున్నార

అమృతాంజనము డిపో, ౬ ౭ తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అశోగ్యతాను కాల్పనములును పాండుకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము అశోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్యుద్ధి ఇచ్చుచున్నది. ఈ పుస్తకము ఇవానిగా నీయబడును. గొప్ప మార్పు యు మేమే భరించినంపెదము. వెంటనే వ్రాయుము. 219 వైద్యశాస్త్రము ముద్రాణం గోవిందం. ఆంధ్రప్రదేశ్ పాటవధూలం. 157, తంబుచెట్టి, మదరాసు.

సంఖ్య _____ తేదీ _____
 ప్రతిపక్ష పార్టీల పేర్లు _____
 (ప్రతిపక్ష పార్టీల పేర్లు) _____
 పోలింగ్ స్టాంపు _____
 (పోలింగ్ స్టాంపు) _____
 విజ్ఞప్తి నంబరు _____
 (విజ్ఞప్తి నంబరు) _____
 Andhrapatrika

కలకత్తా చాత్ర 18: — 1915-6 సంవత్సరం విద్యార్థులు
చూచి దొరతనమునా రభిప్రాయము తెలిసింది. క్లాస్కు గారి
పరిచాలనము క్లాసునుంచియు. ఈ సంయు చాలా రాజకీయవాత్మ్య
లు జరిగింది. ఇనన్విక్తయై ఎన్. సి. యొక్క గారిని క్లరాజువల
వాత్మ్యనేసిరి. మోటారుబుడిగొట్టి నడండుటకు చాలా ప్రయత్నము
బడింది. మొత్తముమీద నింకను ఆరాజకము అంతమొందలేద
ని ఇటీవలి వాత్మ్యలలన తెలియుచున్నది. ఇది 10 వత్సరముల
లోని చాలమంది కొప్ప కొప్పగోలీసు మున్సిఫరుల ఆరా
జకులచే నాకులైరి. అందున మోలీసు గారి ఆరాజకము నణ
చుట పట్ల ప్రాణభీతి నిండునూ కలిగియుండ నొండుట
క్లాసువాత్మ్యులు. ఇట్లు నాకులైనవారి ముటుములులకు తగిన
ఆధార మేర్పరుపబడినది. ఇట్టి ప్రయత్నం కార్యములనుం
ర్చువారి రక్షణమునకు తగిన ఏర్పాటులు చేయుచు నున్నట్టి

అంకితము చేసిన వారు

[illegible]

١٠٠

నీ జముగా తృప్తికిం అశ్విప్తికిని వైయు లేదు. ఇ
రెండును అట్టి వృద్ధి కి కలుసు మొక్క రెండు వు
లును. అశ్వప్తి వృద్ధిచే మాత్రపున్న ములబంధము. అశ
వప్తి వామములు నోరుచేసివపుడే పునానముద్రాను కది
కడబెంది మాతనోవ్యక్త గురింగులు బయలుపేరు పున్నది. ఉదా
యముఫలించినప్పుడు అశ్వప్తి మనంగుచున్నది. తృప్తి వ్యాపించ
చున్నది. మాతాభ్యుదయమార్గములందు మైలు గాళ్ళవలె నిల్చి
త్తరగాంచిన యవధులు గలవు. అవి ఇండియ, ఇంగ్లాండు
బెల్జింజు, ఫ్రాన్సు, మొదలు గలవి యేదేశముయొక్క చ
త్రము ప్రవీక్షించియు స్వయంగా పర్యావరణము జనల
నగుతున్న ప్రభువులును ముఖ్య సంతున్న చేమారినట్లును నిట్టి
వర్ణాభేదములచేత నీ ముప్పటినితీ చేమారలును ముఖ్యుడె
యగలను. దేశముల చరిత్రమునం దెట్లో తృప్తికళ్ళును ప
వర్తించుననుచున్నట్లే. అశ్వప్తి మొదటగ గలగనిదియవ్వలను
స్వీయ తనమును విస్మయించు కొనుటకుం బ్రయత్నించెను.
జ్ఞానమునం దట్టివృద్ధి గాంచుకొండి, నీలినియును బల (గ్రాం
చి బాటింపినకొలది, యాశ్వరవివ్యాసము ప్రభువనకొల
దెనుభ్యుండు సంతోషమననందగును. సుమస్తవృష్టియొక్క
మూలమునందు, నమస్తనూరవేతిహాసముల మొక్క మూలమునం
దుం బ్రకాశించుచున్న ప్రేమను గూడును వ్యాపకమునను
పరబ్రహ్మమును గ్రహించి యున్న తృప్తిగాక తొట్టుసాధు
ను బొందుటకుం గారణమేమి గలదు? అజ్ఞానములనం గాక
జ్ఞానపరివర్తములనం గ్రహించి తృప్తి అపవర్తములనం గాక
నిరంతర పరిశ్రమలనం గలిగిన తృప్తి, ఆత్మప్రీతి నలన గాక
యాశ్వరప్రీతివలనం గలిగిన తృప్తి ఏమి వాంఛనీయును
దనుటకు నందితుమేమి?—ధర్మసాధన.

మనూరు విశ్వవిద్యాలయము.

మైనూరు విశ్వవిద్యాలయము సర్వ విధముల సభివృద్ధి
పొంది పొందుతున్నదని గాక అంతరముల నూడ చే
యబడినదిని కొరవలెను. ఈ విశ్వవిద్యాలయము నడ
పుటకును కృషిచేయుచు పారవిధింపి యొనంగబడునదియై
మైనూరునందలి విద్యాసంపదను కృద్ధి చేయుటకై భాషభి
షణుల బహుమానము లొసంగియు, విద్యార్థి చేతనములొసంగి
యు, సచివ్యములను పరికరములొసంగియు, విద్యార్థుల
నంగియు విద్యాలయముతో దోడ్పడవలసి యున్నదని ము
నిశ్చేష్టకై తమ నామ చెప్పి పాక్షికములను గమనింపవలయున్నది
ఈ విశ్వవిద్యాలయము పునాపదయింతున, వృద్ధిపొందుటకును
సంస్థానప్రభుత్వమువారు కాక ప్రజలకూడ భాగ్యులనింపవల
సివలెననియున్నది. నై జానుప్రభుత్వమువారుకూడ నిమ
న్తానమునకులేరించి తమ వాత్సల్యమునూడ నొకవిశ్వవిద్యాలయ
మను స్థాపించుట చేయవలెనని ప్రయత్నము కాక ప్రజలకు శ్రేయ
స్కరమని నూడ విన్నవించుకొనున్నాము. ఈమైనూరు
కొత్తవిశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చి తలపాసి నవ్వను ఆంధ్ర
విశ్వవిద్యాలయము తలపునకుండునున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ
మునున్నది. యెట్టిపధకమునూడ మని జానునోయని
సంధియాలి చేకూడన మనస్సున తీరదునున్నది ఆధ్రమహాజను
లగూర్చించుటకై కాని తిరిగి దానిని గుఱించిన యాందోళన

వినిపించుచులేను. ఈయందైన విశ్వవిద్యాలయ వాంఛన గవర్నరు
మెంటువారికి నివేదించుటకై యొకయువకునిను మేర్పాటుచు
కు కాకినాడలో తీర్మానించబడినది. కాని అంతవఱకు కేసు
గుంపునకు చెప్పబడిన సభ్యులెవరో, యీ సంఘమున నిష్ప
కేంద్రమునవర్తించుచో, యింకను నీసంఘమింతవఱకు నేర్ప
నియోగముదొర్పు దేర్పాటుచునో తెలియవలసి యున్నది. ఈ
విషయమై సుబత్వరస్మాధిపతులనుండియు ప్రనిజగి శీకా
యెట్లదో సభ సమావేశ మగుకాలము నమిమించినవనగా
తొందరపడుచు యుక్తముకాదు. ఇందులకుంబని యాంధ్రదేశ
భాషాభివృద్ధిని, శాస్త్రమునను నాలోచింతురు గాక;
దేశమంత.

విద్యార్థుల మరవనలు

నేటి పరీక్షలలో గడవేయబడు సమస్తపుటితనో
బోల్చగచ్చును, జమయను నను కన్యకను మూత్రము గగన
నుమును, హిమచేశమనందలి ముందు బాజధాతులలో నీ
స్వబాజధానీ సర్వకలాకాలకే ఈనవీన హస్తము దోచింది. మ
పము బొందాయి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములకింకను ఈ గా
సోకింట్లులేదు. అది మాత్రము పూర్వార్థము ననునదింను
స్థితి. ఆవిద్యార్థుల కి మర్యాదగముపట్టలేదు. ఈనవత్సర
పరీక్షలయినతరువాది ఫలితముగా దెలిపినవాటినుండి ప్రా
బాదునకుఁ గొందఱును, కలకత్తాకుఁగొందఱును, హైదరాబా
దునకు గొందఱును, బొంబాయికిఁగొందఱును, నాగపురము
కు గొందఱును దిక్కుల నుండి వెళ్ళి.

విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షల యంచానిదేప పారిభాషి
కాస్త్రులు నేడయిన నభ్యసించ నేమైదరాబాదుగాని వైద
పాఠశాలలోనో బాంబాయిలోని దేవానకాలేజీయందో
ఏకోయంబుత్రాసునందలి వ్యసాయకలశాలయందో నుటే
యందో పరిశోధనకుఁ బ్రయత్నించుచున్నారు. లభించెన
కొంతకఱకు తమజీవమునకు నేమిరమేర్పడినదగదాయ
యద్వచ్చాలభనంతుష్టే జెంచుదురు అదియు గ్రహింప
బలమున దొరకజిహ్వ వారమున స్థితీకారణ్యమనబడి దారిగా
సరిభ్రమించు వానికలె నుండును. ఏదెమిజేండ్లుచును తుదక
జన కలయెగిందలి జీవితమునుబట్టె నివారనేమికలదు
ఇట్లు అత్రంజికేగోవలె, పుట్టింజికేవిడ్డకాక న్యధజీవుయినక
రీచెన్నరాజధానియందు అధిక సంఖ్యావలె గలవకు ల
తీరము కాదు. పూర్వవిద్యావైభవము ఈరాజధానియందు
గాంచగలగు కరభాగ్య మింకెంతయూ నున్నదో! విశ్వవిద్యా
లయమువారి యభ్యాస్యములు కాది చూడి ఎట్లుహించ
చున్నారో! అగ్ర శ్రాణియచాగ్ధాక్షిణమునక కా! ఈ
రాజధాని విద్యాసమర్థవలె నులివెట్టిక ప్రపాదమన్నట్లు
నారి యగ్రహమునకుఁ గాదియందుకుకన్న తేలు గల
కార్య మేమెనకలదా?—హితకాలిని.

ఆసిఫీ సెంట్రమ్

శృంగారమును ఆత్మజీవనము అనివీసియున్నను లేదనియే
 నామాసింది చెప్పే దిప్పుడు. పంతులు, కార్యకర్తలు, అభివృద్ధి
 యు బాధింపడు, మత ప్రచారము, వాఙ్మయ ప్రకటనలు, సభా
 మందిరములు, విద్యాలయములు, మొదలగు జనవివాహకర్మములకు
 గూడిన, భవన్యములతో గూడిన, నామాజిక నియమములతో
 గూడిన, సంతోషాన్నిదించుకొను పరస్పర సహకార ప్రయత్న
 యోగమైన, కార్యప్రదానమే. బీసెంటు శ్లోముక్తకర్మక్షే
 త్రము. ఇత్యుక్తాపర్యోగముననుగుణి, రాజ్యతిరస్కారము
 ను గాని, బురికొల్పాలను. శాంతిపర్వమునను, సర్వవశామో
 దకరములు నగు సాంఘిక పద్ధతులయందే బీసెంటు ని
 సీచి, వృద్ధిపొందుటను. ఇది వ్యాధ్యుల శిష్యురాలై శాస్త్ర
 కయత నిష్ఠాంతరములను జన్మముననున్నను, లేక దివ్యజ్ఞా
 నమాజాభ్యుత్థియగుటయు, లేక ఇష్టజీవిత స్వరాజ్యని
 తికి సామర్థ్యములైనను, ఈ సామ్యుద్ధతి నిష్పన్నును నడపి
 యుగదు. ఈ మమేధాక్షియందొకపక్షమునాతివ్యయకలదు
 ఈ మి తిర్కణు బహుకర్మక్షేమింది. ఈ మి వ్యాపియందును
 వాక్కులందు గాంభీర్యము కలదు కాని ఇందు తిరస్కా
 రముతోడను, కాననను నతిక్రమియిం భావుకత్వముతోడను
 గూడిన ధీశక్తికృతీయే. సుఖములును నే కాకయై సత్వము
 ను సాసిండును యు నేనూ యెరుగని బీసెంటు శ్లోముక్త
 భావోన్మాదమున కర్తవ్యాంశే ఎలను మఱచి సుఖ, రాజ్య
 నియమముల నిట్లు ఉల్లంఘించుట! అయినను నేను, బీసెంటు
 శ్లోముక్తకర్మము. బాహ్యుపాసనకేల పాలు కాఁజెప్పును
 ఈ మి యభిలషించుచున్న స్వరాజ్యగర్వము భారదర్శనమున
 తృప్తిపలించు మామాజ్యోతిశాదే! బిజ్జియకాతియొక

హృదయంతరగత స్వాతంత్ర్యస్థితిని నిశంకంకితమైన హృత్తమనే
బీసెంటయ్య యభిలషించుచుండెనే! గాడుప్రకృత బైబి,
విజన్, మొదలగు అంగ్లేయోదార రాజనీతిజ్ఞుల సృష్టియే ఆ
మనిష్యానామ బలవలయమండెనే! స్వచ్ఛరాష్ట్రస్వాతంత్ర్య
రక్షణమనకై, యుద్ధము ప్రకటించిన పాన్ల మెంటువైననీ
ఆ మెసాజియము పెట్టుకొని, స్వరాజ్యము, స్వరాజ్యమని నిల
పించుచున్నదే! స్వాతంత్ర్యశిలయగు అంగ్లేయ మెంటుయొ
క్క ఇతిహాసమును బ్రకటించుచు అంగ్లేసాహిత్య చక్రవర్తుల
యొద్ద శతనొందిన అంగ్లేయమిత్రుల సాహాయ్యమును గైకొ
నుచు, బ్రిటిషు ద్వీపములకు జరకేర్చి సంపాదించి పెట్టు
తద్యము నేతిలపెట్టెనే! ఇకబీసెంటయ్య నాతిల కానిడోన
స్వానములు కాని, హిందూదేశసంరక్షణమున కెట్లు విరోధించు
నీ! ఇక స్వరాజ్యమునుదయమే చేతులను విసిగడరాదదా?
ఆత్మరములలో లిఖించబడికనులకు గోచరింపరాదదా? ఇయ్యది
యెట్లుసాధ్యమనునీ త్రింశశక్తి భారతసంతానుల హృద
యంతరాలయలలో హృదయస్పందనములకె కల్పించుచున్నది
స్వరాజ్యముకాదా? దేశహృదయమున బుట్టిన నీశక్తియును
నిస్తబ్ధము నేమిట యెట్లు! ఈశక్తిమే నేను బీసెంటయ్య
యొక్క వాణివై నటన మాడుచున్నది. ఈశక్తిమే, ఆ మె
సాజికిలవై పరిచలింపగన్నది. బీసెంటయ్య గారి చిదవులను
గదల్చక బోవచ్చును. తన శిఖిరి వివర్ణింపవచ్చును. కాని
ఆశక్తిమే మాత్రము ప్రజల హృదయ కుశలాలయమండె
త్రువుల కిత్తముల కదృశ్యముగ బ్రాకి, అచ్చట, స్వర్ణము
నాణిమలె, ఆహార్య శంఖులు పరిధర్మనించుచుండును. హృదయ
విధుల నిరీక్షకుల కాననములు గాని, చట్టముకాని, ఏరాష్ట్రము
నందును, తుదకు ఈదేశమునందైనను శత్రు—కృష్ణావేరికి.

“పులిమిద పుట్ర” యన్నటుల అనిబిసెంటు గాడిని ధరా

నటనగారి చాలా కాలము గాక మునుపే ఆ మేన బొంబాయి రాజధానినుండి బహిష్కరించి రమవార్త ప్రొందవుల చునముల చీకాకుపటచేసెను. ఇండియా రక్షకకాండనము యుద్ధస్థంబంధ మైనది. అనిది నింటు గారి నీ కాపనముక్తిక దండించి ఆ మేనలన యుద్ధకార్య క్రమమునకు భంగముకలుగుననియో శక్తి క్రతువులకు సాయమున్నదనియో, ఆ మెరొద యీ నూతన ప్రభువు క్రయోగించి కూడవలెను! అటులయిన నున్నయుగ శాకారణముల దెలిపిన వారుండెడిది. ఆ మేన క్రతుసాయము చేయుచున్నటుల నిశ్చయమయినయెడల జనులకనుండా మెతో జోక్యమును కలిగించుకొనకు. ఏకారణమును వెలుపక ఆ మేన రాకవలన నెమ్మదికి భంగముకలుగునని చెప్పట జనులకు కావలె యునుగదా. అదజలరు దెలిసినంతకంటె ఆ మేన రాజ్యక్తియు గురాలనియు, ఆ మేనక్రికలో బ్రటిషు ప్రభుత్వస్థాపనమున శేషాక్రమున వ్యతిరేకముగ ప్రాసేగా, యువన్యసిందిగాన యుండలేదనియు, క్రితకాల క్రతుకార్యముల ఖండింతుమనే వచ్చినదనియు, శక్తికుపక్షపాతము జూపలేదనియు, జంబే ప్రామాదమున్నార. ఇట్టిస్థితిలో గాకము తెలుపకయే, యామెన బొంబాయి రాజధానిలో ననుగిడ నొడదూ యుత్తరువొందుటకు శ్యామభిలాషులకు బ్రటిషు కొరతనముగరి సుగ్రాదల ననుసరించి వారి ప్రతినిధుల యాచరణుండలేదు. ఇట్టియుత్తరువును రద్దుచేసి ప్రజలలో కాంతిని వెలుగొల్పటం జననరమని రాజ్యప్రతినిధిగారిగు మెప్పుపట్ట ప్రభువుగారిని ప్రారంభ మున్నాము — జేకాభిమాని.

బట్టలు నేయు మంత్రశాలలు

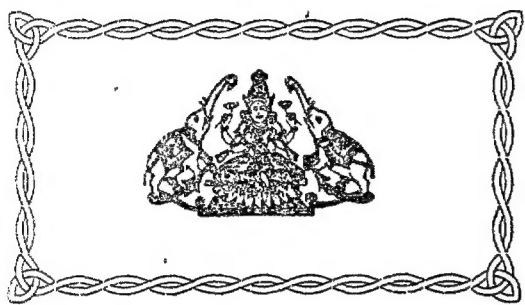
పి.కామయ్యగారి ఇంటివరకు రెండు మైళ్ళకి కాలలున్నవి. ఇప్పుడు మూడవ మైళ్ళకి కాలలుగూడ వేర్వేరు దిక్కుబట్టి లక్షగాక నూలు తిగానులను (పురాణిలు) గూడ వేయవచ్చు. ఈ మైళ్ళికాలలలో నేయవచ్చునూలు పట్టుబట్టుకుని విడుదల ఈ దేశమునందే కాల హెచ్చుగా ఉన్న విశేషములకుపంపుటకు సరుకు చాలకుండనే యున్నది. ఈ మైళ్ళికాలలు పూర్తిగా తరిచే యుటకు చాలినంతకూలు దొరుకుట లేదుగాన కొక నూలునడకు మైళ్ళికాలలుగూడ నకట వేగ్గరచుటకు చాలా లోచించుచున్నారు.

రాష్ట్రప్రతినిధిగారికి సాగనత

5000 రూపాయలు గ్యవము.
రంగూరు, జూలై 18:- రాష్ట్ర ప్రతినిధి యును, మెట్టన
పద్మ ప్రభాకరమును బిక్కాన పదవ్యును పదవ్యును వాకి
స్వాగత మిచ్చుటకు రూ. 5000 గాని అతను మైక యెవల
అంతకు వైన గాని గ్యవములుటకు పురపాలక సంఘమువారు
తీర్మానించిరి. వాకి సర్వాన ప్రక్రియలు కరందమును నను
ష్ఠించుటకు 1500 రూపాయలు గ్యవము చేయునుక. పుర
పాలక సంఘమువాడు శ్రీ వారికి వ్యక్త్యక సర్వాన ప్రక్రియను
సనుష్ఠించుటకును తీర్మానింపబడింది.

కొంతవంది ప్రముఖులచే ఈ సంస్థనుక నిర్మితమై
మొదట దొరతనమునా రనుమతిచిది.

వివరములు (సంఖ్యలు).	
వింతలు—విశేషములు, పాఠశాల వివరములు	3
ఆంధ్రవాణి	4
శిశుసాహిత్యము	5
ప్రధానవ్యాసము	
స్వరాజ్యతత్త్వము	6
బిల్లు	7
విరోధా మహా సంగ్రామము.	
విశేషతంత్రము	8-9
శిశుసాహిత్యము	10
ఇంగ్లీషు పాఠశాలములు	11-12
కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల	13
రాష్ట్ర విద్యములు	14
శిశుసాహిత్యము	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ జూలై నెల 19-వ తేదీ

బుధవారము.

స్వరాజ్య తత్త్వము.

విశ్వవికాసమునకు విశ్వంధరమైన చరాచరముల వికాసము మూలబీజము. విశ్వవికాసమునకై చరములు అచరములు పుట్టి పెరిగి విలయము నొందుచున్నవి. సృష్టియందును స్థితియందును లయమునందును దేశములకు, ప్రజలకు, భిన్నలక్షణములు పరిస్థితులు. భౌతికసమీపములు, యువనలు, రోమములు విజృంభించి తీరించిరి. వారి సామ్రాజ్యములు జగద్వ్యాప్తములై తీరించినవి. విశ్వవికాసమునకు భౌతికసమీపముల నలన కొంత యుపకృతి గలిగినది. యువనలనలన కొంత మేలు చేకూరినది. రోమములనలన కొంత ప్రయోజన మేర్పడినది. ఏజాతివలనను లోకమున కధికతమమైన లాభము గలిగినదొ ఇదమిద్దఱుని నిర్ణయించుట యసంగతము, నిరుపయోగము. భౌతికసమీపముల విజ్ఞాన మొక యుగమునందు మహోపకారమును గావించియుండును. లోకమున కాజాతివలన లిపిలాభముగలిగి విజ్ఞానసంరక్షణము సాధ్యమైనది. యవనజాతి యూరపుఖండమునందు తత్త్వకరిజ్ఞానమును స్థాపించుటకు దోడ్పడినది. రోమనుజాతి యూరపునందు ధర్మ పజ్ఞానమును స్థాపించుటకు కుశలచరించినది. ఆజాతు లంతరించినను వారి సామ్రాజ్యములు నశించినను వారివిజ్ఞానము లోక కల్యాణమునకై భిన్న యుగములందు భిన్న రీతులను నోడ్చినవి. సృష్ట్యాదియందయును ప్రజలయందు ప్రత్యేకలక్షణము లుపలక్షితములు. లోకమునందు విజ్ఞానము క్రోడభావులు, పింగళజాతులు, నల్లజాతులు మొదలగు విభేదములను గలిగియున్నవి. ఇట్లజాతియందును ఆంగ్లసామ్రాజ్యములు, ట్యూటన్లు, స్లావులు, కెల్టలు, లాటినులు మొదలగు విభేదములు గలవు. వర్తమాన మహాసంగ్రామము

నకు మూలబీజము ప్రబలమైన జాతీయమాత్మ్యముని ప్రాజ్ఞులు పలుకుచున్నారు. జర్మను తత్త్వజ్ఞులు బ్రీష్టిచేసిన సిద్ధాంతములు గర్హములని యూరపు రాజ్యతంత్రజ్ఞు లైకకంఠ్యముగ ఖండించుచున్నారు బ్రీష్టిమతము ననుసరించి జాతులందు జర్మనులది ఉత్తమజాతి. మానవులందు జర్మనులు తమ పురుషులు. లోకము ఉత్తమజాతులకు ఉత్తమ పురుషులకును ఉపభోగార్థమై నిర్మితము. ఈసిద్ధాంతమును నమ్ముచు జర్మనులు సర్వసంహారమునకు ఉపక్రమించిరి. ఈసిద్ధాంతము లోకవికాసమునకు ప్రతికూలమని లోక చరిత్రవలన విదితమగు చున్నది. లోక వికాసమున కొక జర్మను జాతి చాలియున్న సర్వేశ్వరు డిన్ని జాతులను సృష్టించి యుండునా? సృష్టించిన జాతులు విలయము నొందవా? విలయము నొందకపోయినవికా? అమాభావ ప్రేరితులైన మనుజుల ప్రయత్నములకతీతమైన మహాశక్తి లోకపరికల్పనలను శాసించుచున్నదని తత్త్వజ్ఞులు నిర్ణయించుచున్నారు. తత్త్వజ్ఞుల నిర్ణయములు అక్షరమైయు, అప్రత్యక్షములు గావచ్చును. వ్యజాతీయ సంరక్షణమునకును వ్యజాతీయ వికాసమునకును సంప్రాప్తమైన దారుణాలైన సంగ్రామ మహాయజ్ఞము ప్రత్యక్షముగ నున్నది. ఒక మూల మడిగి యున్న సర్వయో న్యాతంత్ర్యమును సంరక్షించుటకై సంగ్రామ మహాయజ్ఞమునకు ఆంగ్లసామ్రాజ్యము బ్రహ్మాత్మ్యమును వహించుచున్నది. స్వల్పరాజ్యస్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకై బ్రహ్మాత్మ్యమును వహించిన బ్రిటీషు ప్రజలు విజ్ఞాన భరితమైన భారతసామ్రాజ్య వికాసమునకై బ్రహ్మాత్మ్యమును వహించుట పరమ ధర్మానుకూలము, సామ్రాజ్యమునకు తేనుకరము, లోకకల్యాణమున కనుకూలము.

ఆత్మ వికాసమునకు వ్యక్తులగువలె జాతులందును ఆత్మ విశ్వాసము ప్రాణము. ఆత్మ విశ్వాసము ప్రబోధమువలన గలుగుచున్నది. వ్యక్తియందు ప్రబోధ ముదయించినపుడు నూతన దశ యుద్దయించును. సదసద్వివేకము గలుగుచు ఆత్మ వికాసమునకై ఆవ్యక్తప్రకృతినిసంస్థించుటకై ప్రయత్నించును. మరుకార మేర్పడును. తన సుహృత్త్వమును గ్రహించును. తుచ్ఛములైన స్వల్ప విషయములను నిరసించును. మరుకారము ప్రపంచ పరిణామమునకై వినియోగపడును. ఆత్మ విశ్వాసములేని మానవులకు వికాసము సుర్లభము. ప్రబోధ మగవ్యము. ఆత్మ వికాసమునకు స్వాతంత్ర్యము నోపానము. ఆజన్మాతము. పరతంత్రబద్ధుడైన మానవుడు పర సహాయము నపేక్షించుచుండును గాని స్వతంత్ర స్థితిని బడయు నేరడు. ఆత్మ విశ్వాసము బ్రహ్మాండమైన ఆత్మ శారవమును వికసించు జేయుచున్నది. ఆత్మ శారవము వ్యక్తియందును కుటుంబమునందును కులమునందును జాతియందును ప్రక్షిప్తములైన గుణములను వికసించు జేయుచున్నది ఆత్మ శారవము గలిగిన పురుష సకలమును నూతనాకృతిని దాల్చును. దేశ చరిత్రము పవిత్రమగును. పూర్వులు పూజ్యులగుదురు. జాతీయ సుగుణములు దృశ్యములగును. మాతృ దేశము స్వర్గమగును. ఆత్మ శారవమునకు సారతంత్ర్యము అనుకూలము కాదు. స్వాతంత్ర్యమే ఉత్తేజకము ఈ ఉత్తేజకము నెదవించుటకై స్వపరిపాలన ప్రసాదించ బడవలెను.

వ్యవసాయ సమావేశము

కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలకు సంబంధించిన విద్యార్థి సంఘమువారు ఆరవ వ్యవసాయక సమావేశమును పదునారు పదునేడవ తేదీలను జరిపిరి మొదటిదివము గార్జను ప్రేజరు గారును రెండవదివము గా బక్రేగారును అధ్యక్షత వహించిరి.

* * *

ప్రేజరుగారు చేసిన యుపన్యాసము చక్కగా కార్య పరత్వమును చాటుచున్నది. మన రైతులకు ఆయన ఒక్క విషయమును చక్కని పాఠబోధ యొనర్చినారు. కలపటమునుండి వస్తువులను సంరక్షించవలెనట. నూనెగింజలు, వైత్తి, నీలి మూటి విషయమును ప్రేజరుగారు ప్రశంసించిరి.

* * *

కలపటమున కంతటికిని, అంతటికిని అననల విశేషభాగమునకు, రైతు జవాబుదారీ కాదు. వ్యాపారస్థుడు కలపటము చేసిన సత డేయి చేయగలడు. దానిని కూడ రైతు సాధ్యమైంతవరకు కాచుకొనవలసినదని ప్రేజరుగారి అభిప్రాయము. ఇందుకు మార్గము లేకపోలేదు. మంచి వ్యాపారస్థులకు అమ్ముట ఒక కద్దతి. ఇది ఎల్లప్పుడు సాధ్యము గాదు. మంచి వ్యాపారస్థు డెవడో దుర్మార్గు డెవడో రైతు కనిపెట్టుట యెట్లు? రెండవ కద్దతిని ప్రేజరుగారు నిరూపించినారు సాధ్యమైనంత వరకు రైతులు వస్తువును తాము సర్వసిద్ధముచేయవలసినదనినారు. అనగా మధ్యవర్తులకు ఎడమియరా దనుట. ఇది చక్కనిబోధ పరకతి సంఘము లేర్పరచుకొని పనిచేసిన యెడల అన్ని పనులు రైతులే చేయించవచ్చును. మధ్యవర్తుల లాభమును మాయముచేసి తా మెక్కువ లాభమును పొందవచ్చును.

* * *

కలపటము మరియొక రీతిని కూడ కలుగుచున్నది. రైతువీ తనము లుపయోగించుటగానె చెడు బీజము వదులుచున్నది. దానిని రైతు కాచుకొనవలెను. పొరబాటు పద్ధతు లవలంబించినను నష్టమే వచ్చుచున్నది. వేరుశనగల పంట వేయవరకు మూట యని భూమికి తెరిపి యియ్యక దానినే మీదమీద నండించుచుండురట! ఒక్క బడుగుకు భీమబలుడొక్కడ నైనపుట్టునా? కాబట్టి రైతు విత్తనమువేయుటలోను వ్యవసాయ పద్ధతు లలోను జాగ్రత్త పడవలెను.

* * *

ప్రేజరుగారు కలపటమువలన కలుగుచున్న దని వర్ణించినవస్తువు గమనించదగియున్నది వేరుశనగకాయలను తడిపి దుడ్డుకొరిగినో గొట్టి విత్తుతీయుట ఆచారము. అట్లు తీయుటలో తడి యుండిపోయి గింజలలోని నూనె గుణము చెడి పోవుచున్నది. కాబట్టి అట్టి కాయను ఎక్కువతీ కొరకు కొనినప్పుడు ప్రత్యేకము లాము ఎంకబోయించుచున్నారట; గరగర ఎంకినకాయలు యంత్రములో బోసి పొట్టు తీసినచో ఈవేధ యుండదు తడి గింజలు 31 రూపాయలవంతునను మంచి గింజలు 37 రూపాయలవంతునను ప్రేజరు గారు కొనినారట! అనగా చక్కగా పనిచేసిన యెడల రైతుకు నూటికి 20 రూపాయలు ఎక్కువ ఫలవచ్చునట! ఇట్లుంటే మన రాజధాని నుండి 4 కోట్ల నెలగల వేరుశనగగింజలు ఎక్కువతీయగుచున్నవి. ఇందులో కోటిరూపాయల సరకు యంత్రములలో సిద్ధమగుచున్నది. తక్కిన మూడు కోట్ల సరకు సాధారణ పద్ధతిని తయారగుచున్నది. దీనికిని అభివృద్ధి మార్గమే అవలంబించు నెడల మన రైతులకు సంవత్సరమునకు అరుదుది లక్షల రూపాయ లెక్కువ ఆదా

యము రాగలదు. ఇది స్వల్పదాయ మని ఎవ్వరైనను ననగలరా?

* * * *

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమునకు తరువాత మరి కొన్ని ఉపన్యాసములు జరిగినవి. అందులో మన విశ్వవిద్యాలయాధిక కండితులు గిల్బర్టు స్టేటరు గారు చేసిన యుపన్యాసము బక్క కారణముచేత మిక్కిలి ప్రముఖము.

* * *

స్టేటరుగారు హైందవ ప్రభుత్వమువారి వలంబించిన ఆర్థిక పద్ధతిని ఖండించిరి. 'ఆర్థికస్థితిపోయిన దారిని వదిలిపెట్టటం ఉత్తమము' అను మతము ఆంగ్లభూమిలో సంగీకృతమై ఇండియా కార్యాలయమున జొరబడినది. ఇది పొరబాటు! ప్రభుత్వమువారి జోక్యము ఎచ్చట అవసరమో ఎచ్చట నది కీడునకంటే మేలు ఎక్కువగా చేయునో అచ్చట ప్రభుత్వమువారు జోక్యము వుచ్చుకొనక తప్పదు! నేడు పారిశ్రామికస్థితి అనేక సమస్యలతో పోరాడిన దగుచున్నది! ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును ఒక పరకతి సంఘముగోని సభ్యుల వంటి వారు. అందులో ప్రభుత్వమువారు కార్యనిర్వాహకులు. ఇది స్టేటరుగారి ధోరణి.

* * * *

ఈ ధోరణికి హైందవభూమి స్టేటరుగారికి కృతజ్ఞమై యుండు ననుటకు సందేహము లేదు. వారు హైందవుల కోరికలను బలపరచును గూడ బలపరచినారు. హైందవాభిప్రాయము మొత్తముగాను సంపూర్ణముగాను సరియైన దారియందే యున్నదట! కద్యకుగాను, -ముఖ్యముగా పారిశ్రామికవిద్యకుగా సరియే స్టేటరుగారి భావము - ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ అనుకూలములు చేయవలసి యున్నారట! రాకపోకల సౌకర్యము పెంచవలసి యున్నారట! వ్యవసాయమును పరిశ్రమలను పోషింపవలసి యున్నారట! ఈ విషయములు ప్రభుత్వమువారు చక్కగా నవిగతము చేసికొనవలెనట!

* * * *

స్టేటరుగారు ప్రజలకును పితృభోధ చేయక పోలేడ. హైందవులు వన్ను లిచ్చుటకు వెనుదీయదురట! ప్రభుత్వమువారికి ఎంత తక్కువ వన్ను ఇయ్యవచ్చునో అంతే ఇయ్య నాలోచింతురట! ప్రభుత్వమువారికి మరియొక అణాయిచ్చినచో ఇంకొక రూపాయ లాభము దేశమునకు కలుగు నెడల వన్ను హెచ్చించకొనుటకు వెనుదీయరాదట!

* * * *

నిజము నిజము. అలా పన్ను చే రూపాయ లాభము కలుగునెడల హైందవులు వెనుదీయక వెనుదీయరు. గోకలే మహాశయుడు నిర్బంధోచిత విద్యా శాసనము తలపెట్టినప్పుడు ప్రత్యేకముగా ప్రజలను పన్నుల సంగీకరింపజేయ సమకల్పెను. ప్రజలారని తెనురాడలేదు. ఎదుగాడివారు ప్రభుత్వమువారే. కాబట్టి స్టేటరుగారు ఈ విషయము నను ప్రభుత్వమునే ప్రబోధించవలసి యున్నారు.

* * *

పన్ను హెచ్చు ఇచ్చిన నేడు దానికి వట్టుగతిని స్టేటరుగారు రొక వర్ణాయ మాలోచించిన బాగుండును. సైనిక వ్యయము హెచ్చించుటకైన నది యుపయోగపడును. పోగోద్యోగులలో ఉత్తముల జీతములు పెంచుటకైనను తోడగును. కొత్త అధికారములు నిర్మించి పండితు లనిపించుకొను వారి కడుపుపించుటకైన సహాయపడును. ఏది కావోయిన ఏ ఇటుకరాయి కంట్రాక్టరువారితో ఎదుటకో సిద్ధముగను. ప్రబోధయోగము దగ్గరకు

మాత్రము రాజులను. ఇది యధికారవర్గము వారి ప్రాబల్యమునలనిపింపును. వారి యపూర్వ 'తనిఖీ' 'పూర్ణస్వ' పద్ధతుల వర్ణవచనము.

స్టేటరు గారు నూతనదృష్టిపథమునుండి మన ఆర్థిక స్థితిని విమర్శించినట్లే అధికారవర్గమువారును విమర్శించుకాలము వచ్చువరకు మోక్షముచూపు మేరదూరమునకైన రాదు. అధికారవర్గమువారిని బప్పించుటకు స్టేటరుగారి విధి. అయిన ఎంతఫలము గలుగునో మేము చెప్పజాలము. అధికారవర్గము వారి ప్రాబల్యము తరిగి ప్రజాభిప్రాయప్రాబల్యము రాజ్యాంగమున పెరిగిన యెడల స్టేటరుగారు వర్ణించిన పరకతి సంఘభావము పాలిత పాలకులలో నుదయించుననుటకు సందేహములేదు. అనగా స్వపరిపాలనయే ప్రస్తుతలోపములకు మందు. స్టేటరు గారి దృష్టి ఇతరకారణములచే నూరనియెడల వారి సిద్ధాంతమునకు గాకమానదు. ఈ సిద్ధాంతమునకు రాకే అధికారవర్గపువృద్ధిని మార్చరా ఆకాపంక్షితులలో వారంగిగణ్యులు కాగలరు. మాత్రము గాక.

వంగయువకులు - నిర్బంధక వర్ణనల సిద్ధాంతము.

వంగదేశమునందు మాత్రము దోచుకుపోతామని విద్యార్థుల నిర్బంధక వర్ణనల నివాసములుకు వృద్ధిని కెందుచున్నది. ఇంతవరకు 191 యంతులకు వరవాసస్థల శిక్షకు పాత్రులైన తెలియుచున్నది. కెత్తాపాత్రులైన గురుకులందరును దోషిడిగాండ్రో రాజప్రహరాలూ హంతకులూ నిర్ణయించుట ప్రజలకు సాధ్యముగాదు. ఆరహస్యము గుప్తకాధాని కాదులకును పాలకులకును తెలిసి యుండును. యవకులు చేసిన నేరములకు యెంతవ వారలకు శిక్షు పాలుచేయుట కలన వారలకు జ్ఞానము వచ్చుట కష్టసాధ్యము. మీదు మిక్కిలి యనూరు గలుగుచున్నది. ప్రజలభూదండముల కనికా శములు గలుగుచున్నవి. యవకుల జీవితములు పాడయి వ్తువి. విద్య చెడుచున్నది కొందరి ఆరోగ్యము చెడుచున్నది. కొందరికి ప్రాజోష్ఠగతులు గలుగుచున్నది. దేశభాతి కీపరస్థుల ప్రవాసము ఆవరణకు నమ్మియే పాలకు లిగ్నాత్మకవలంబించుచున్నారంటు నిజము. లేవనూ కామ్యకెములు ప్రభువునంటి ఉదాగభావనవచ్చును డియ్యమును నామోడించి యుండకు ఈయువకులందు కొందరైనను నిరపరాధులుండగచ్చును. అపరాధుల శిక్షణకై యొక నిరపరాధుని జీవితమైన పాడగుట ధర్మమధర్మము. ఇటీవల వర్ణనలవాద శిక్షకు పాలన నుకేళ చంద్రమోక్షుని చరిత్రము ఈ వాద గాక తెలుపుచున్నది. అయిగతులు వెలసినములు కాజ్ఞా గాంధూచుడిన తనవారకు ధర్మకవాలి నివాస స్థలముని తెలుపబడినది. వెలసినములలోను కానికి భోజనసౌకర్యము లేదు ఆరోగ్యము చెడినది. త్తయగోగనూచన తీర్చిదివని. కాని అధికారులు తన ప్రతికారములను గల్పింపకుండుట సంతాపకరము. ఇట్టిశిక్షలకు పాలకులన్న వారు సామాన్యముగ భద్రలోకులు - చందలిటులబడుటకు చెందినవారలు. వారలకు తన సౌకర్యములు లేవవును వ్యాధిగ్రస్తులు గాకచ్చుకు. పాలకుల కీడ్పతిరి చూపుట చర్యధ మైవవును వర్ణనల నివాసలకు తన సౌకర్యములను గల్పించుట పాలకులకు ధర్మము. వంగదేశమునందు విప్లవమెత్తుకుపోవునో కాంతి యెత్తుకు స్థాపితమగునో తెలియజున్నది.

మైసూరు రివిన్యూసరిపాలనము - 1914 15

మైసూరు సంస్థానము ప్రజాప్రాజాపత్యముకు పరిపాలనము నందు గల్పించుటకై ప్రయత్నించుట చేయబడుచున్నది సంస్థానపు రివిన్యూలకుల దెలియుచున్నది. రివిన్యూ రిపోర్టుకు జూరెనపు డీక్రొందివినయము గోచరము. 1914-15 సం నందు ఆదాయము రూ. 1,19,20,077 రూప్యములైనను వనూలు రూ. 1,0,63,969 సూప్యములు. రూ. 17,56,108 నిగ బడుట వంతృప్తిపరముగాదు. సంస్థానమునందలి గ్రామపరిపాలనమునందు ప్రజలకు స్యాత్యత్యయము గలుగజేయుటకై పాలకులు తీవ్రములను గ్రామసాక్షిద్యమును నీటివనకులను ప్రజల స్యాధికముజేయుట భావివృద్ధికి కుభుత్వము. గతసంవత్సరమునందు 48 తీవ్రపంచాయతీలు పనిచేయుచున్నవి. గతసంవత్సరమునందు 895 వెద్రచెవులు 558 చిన్న చెవులు రూ. 1,89,249 రూ. 92,158 క్షయముచేసి మరయ్యుచున్న బడినవి. అందుకై రయము రూ. 81,000 క్షయమును భరించి. గతసంవత్సరమునందు గామివాళివృద్ధికై 7745 పంఘములు గలవు. 13,860 మరయ్యుటకుల జేసినవి. గ్రామపంఘములు గ్రామసాయోగములైన కార్యములను జేయుటకై రూ. 1,78,000 క్షయముచేయుచున్నవి. అందు రూ. 94,000 వనూ

లు గానున్నవి. నీటివనకై రూ. 1,18,970 క్షయముచేసి 788 బావులు కట్టించబడినవి. గ్రామాలయములందు వనూలుకులను స్థాపించుటకై ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. ఇట్టి ప్రయత్నించుట మన పరిపాలనమునందు జరుగుట కెంతకాలము కట్టుకో ఎవరు చెప్పగలరు.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము - ఆంధ్రము.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును గురించి యోచించుటకై నియమితమైన యావసంఘ సభ్యులు నివేదికను పాలకులకు సమర్పించిరి. ఉపసంఘమున నియమితమైన సభ్యులందరు వరసింగరావుగారు తేకట కృష్ణయ్యగారు భేదాభిప్రాయమును సమర్పించిరి. ఈ సభ్యుల చరిత్రమునకు మైసూరు సంస్థానము కన్నడమునకై పుట్టింది. విద్యార్థులందరును ఏజాతి వారైనను ఏ భాషను మాటలాడువారైనను నిర్బంధముగ కన్నడము నభ్యసించవలయును. కన్నడభాష నభ్యసించనివారలకు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ ముదయోగపడనూడదు. ఈ సుకుటిభావము విశ్వవిద్యాలయ విశాసమునకు ప్రతిబంధక మగునని వారికి గోచరింపకుండుట సంతాపకరము. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్య నభ్యసించుటకై ఇతర విశేషముల నంది విద్యార్థులు రాదలవినవారి గతియేమి అగును? మహమ్మదీయులను కన్నడము చదువుచుని నిర్బంధించుట సమంజసమా? ధర్మమా? జర్మకులు బలవంతముగ జర్మనుభాషను పోలుల నోట బోడినందున గలిగింపలము తోకవిభావతముగాదో ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములందు తరచే భాషలను నేర్పట వరసింగరావు గారికిగాదో మైసూరునందు జరిగెడి విద్యార్థులు ఇతరతరేశములకు బోయినపుడు వారికన్నడ ముపయోగపడునా? ఎవరి మాతృభాషవై వారికి ప్రేమయిండును. వరసింగరావుగారికి కన్నడభాష కట్టుకల యభిమానమై ఇతరులకు వారిమాతృభాష కట్టుకలను నేర్పవరసింగరావుగారు గృహించవలసి యుండును. శాసనసభయందు ప్రాతిభాషమును విశ్వవిద్యాలయమునందు నేర్పుట యెంతియని భావించుకొని చేసినవాడయిన సభ్యులం గీకరించి నందులకు సంతకము గల్గుచున్నది. మైసూరు మహారాజు గారి రాంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాటు.

అయిరాండు స్వరాజ్యము.

ఆస్పిక్రుతులకై సత్తెలుగు ఈకమన్యభయమును నిష్టయింపబడునని చెప్పెడు: అయిరాండునందు వెంటనే స్వరాజ్యము స్థాపించబడును. ప్రస్తుతము పార్లమెంటు నందుగల అయిరాండు సభ్యుల సభ్యులుగనుండును. డెల్లి నందు ఆస్పిక్రుతు స్థాపించబడును. ఆరు ఆల్ఫ్రెడు నుండేలములు స్వరాజ్యమునందు జేరవు. వైస్రము, నోకాదేశము మొదలగు విషయములు సామ్రాజ్యాధి కారాధి:ము నందుండును. పార్లమెంటు అంగీకరించిన శాసనము యొద్ద యున్నంతకాలమును తదనంతర మొక సంవత్సరమును వాడుకయిండును. పార్లమెంటు నందు శాసనము నిర్మితముగా నున్నపుడు లాండ్సుడేకు కృభువు నూచించినటులు కొన్నిమార్పులు గలుగవచ్చును. కాని అయిరాండు స్వరాజ్యనాక నావాళియయిన జేరుచున్నదగు సుప్రము. ఆస్పిక్రుతు మహాశయుడు ప్రార్థించినటులు భేదాభిప్రాయముగలవారు విభేదములను మరచి ఏకంత్యముగ స్వరాజ్యమును అయిరాండునకు కృపించి వారి కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదగాదో మన దేశముకట్టి వరదాన మెత్తుకు సంపాప్రముగాగలదో ఎవరు జోక్యము చెప్పగలరు! కాని యాదారభావ కీర్తికులైన బ్రిటిషు కృజలు తలచినపుడు ఆసంభవము సంభవము గాగలవు.

యొద్దకాలము.

యాదారంభమునందు కెచెనకు ప్రభువు యొద్దము నూరు సంవత్సరములు జరుగునని చెప్పిన వంగతి శాక ప్రసిద్ధము. శౌండర సంవత్సరమునందు ఇంకొక యేటితో యొద్దము నూరుయనని ఆస్పిక్రుతు రాజనీతిజ్ఞులతో చెప్పెంటులు కట్టి గలదు. ఆయన మరణమునకు పూర్వము కొన్ని దినముల కిందటను ఇట్టి ఆభిప్రాయమును గలిగి యున్నాడని ఈ క్రింది సంభాషణమువలన దెలియుచున్నది. విదేశీ వస్తువులకు విక్రయించెడి ఒక దుకాణమునకు పోయి వారినితల నడిగెను. దుకాణదారుడు కెచెనకు ప్రభువును బాగుగ తెలియుండును. కోరిన వస్తువుల కధికమైన తెలుగు చెప్పయ కప్ప కావలను అధికమైన తెలుగు గారణముని చెప్పెను. "మాకు తెలుగులో కప్ప కావల బాధ కొంత తగ్గును." అని కెచెనకు ప్రభువు కత్తికెను. కెచెనకు ప్రభువు స్థూలదేహముతోనై మాతృకేమనముతోనై మిక్కిలియందలి విజయమునకై వారి కట్టి సామ్యధ్యయల మనయొగించెడి: గాత!

లండుకు, నాల్గె 18:—బ్రోక్స్ వద్దకి యాద్రమనందు
వెళ్ళుకొంటున్న పటాలమునందు 100 మంది సెంట్రల్ కలరు.
వారికి బయలు ఇంకొక పటాలమును బువీర జెనక వారు తిరిగి
వచ్చిరి. వారు రెండు మంది ఖైదీలకు గూఢ తీసికొని వచ్చిరి.
వారిని గూర్చి "ఇకోడిపాస్" అత్రీ కానితేఖరుడిట్లు వ్రాయుచు
ఉన్నాడు.—వెళ్ళు కొంటున్నవారు భేదించబడినప్పుడు వారి
కళ్ళుపులు తెరిచుమండ ఒక చిన్న కోటలోకి పొక్కి
పోయిరి. వారు కోటలోకి చేరుకుండ జర్మను కావలి కాదు.
కోటలోకి వచ్చుచుండిరి. వారిని వారుగా దగ్గజులు రానిచ్చి
వెళ్ళు కొంటున్న పటాలము వారు వారిపై అగ్నికర్షణమును గురి
పించిరి. ఇదిగాక రాత్రిజులు ఇంకేమియు జలుగలేదు చీకటి
పడుచుండగా యాద్రంగునకునకు వచ్చుచున్న ఒక జర్మను
పటాలమువారు ఆకోటలోనికిగిరి. వారుకోటలోనికిపోవుచుండ
వెళ్ళు కొంటున్న పటాలమువారు వారిని యిట్టడించిరి జర్మను
పటాలమువారు తమతమ సానులనుచుట్టపారవైచి తోకమునుదు
కొనిపాటిపోయిరి. ఇంతలోఅత్రీగంభజర్మనుసేననచ్చెను వెళ్ళు
కొంటున్నవారికిని వీరికిని 24 గంటలనేపు ఘోరయుద్ధము జరిగెను.
తుదకు జర్మనులు వెళ్ళు కొంటున్నవారిని లొంగిపోవలసివ
దని బలవంతపెట్టినాగిరి. వెళ్ళు కొంటున్నపటాలము చావినైది నిచ్చు
గించెడు గాని కేళువులు కళకునుట కిచ్చుగింకలేదు జర్మనులు
ఘోరయుద్ధమునకు ప్రయత్నములు చేయుచుండగా బ్రిటిషు
వారు వెళ్ళు కొంటున్న పటాలమువారిని కాపాడిరి

అంగ్ల సేనల ప్రకటనము.

అందఱుకూలై 18:—మందున వర్షమును విస్తారముగా నుండుటచే నోరు ప్రాంతమున యుద్ధము సాగుటలేదు. ఓచిలన్న మత్తరమున 1000 గజముల రంగునగల రాత్రి మేము ముందునకు వెళ్ళగలిగితిమి. మేము శత్రువులను చాలముఖ్య స్థానములనుండి తరిమి చాలమంది దైనికులను మరణింపఁజేయుకొంటిమి. విజ్ఞునాటి యుద్ధ మేము శత్రువుల స్థానములలో చొరబడితిమి. అని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

రహస్య

రహస్యరంగము

వోలిరియా యుద్ధము

వెట్రోగ్రాడు, జూలై 17:—నూండీటికి తూర్పున వోలిరియానుండు ఘోరయుద్ధము జరిగింది. ఆచ్యుతను లిపానానికి దిగువకు రవ్యకము శత్రువులు నోడించిరి. ఈ రెండు ప్రజాకములను లజ్జాకు నైకుతికమునకుని లిపారంగమునకు మేము ఆగివలను ఖైదీచేసి ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆచ్యుత యుద్ధమునకు జలుగుచున్నది.

తురుష్కులు బైబర్టీని తగులబెట్టుట.

వెట్రోగ్రాడు, జూలై 17:—వెకకు పోవుచున్న తురుష్కు సేన బైబర్టీని తగులబెట్టింది.

రహస్యచారి ఆశ్వికదళము.

వెట్రోగ్రాడు, జూలై 18:—కింహలముకు వాయవ్యమున రహస్యచారి ఆశ్వికము కిరివావా కనుదుంప కాశ్మీరి యనులలోకి మరనూ ఓసిటియ ప్రాంతమున ప్రవేశించిరి.

లిపా మత్తర భాగము నుండి శత్రువులను తరుముట

వెట్రోగ్రాడు, జూలై 18:—కిగా ప్రాంతములలో మరల తమ కందకములను వశపరచుకొనుటకు జర్మనులు కేసి ప్రయత్నించుచున్నందున విఫలమైనది. వర్తీనియాలో రహస్యచారికి విజయము కలిగినందున శత్రువులు లిపా యుత్తరభాగమును పూర్తిగా వదలిపోయిరి. వారు వెల్లాచెరై పోయి నందున వారు విడచిపోయిన సానుకుని లన్నియును రహస్యచారి వశమైనది. జర్మనుల సైన్యము దునుబన్నియ నొకతీరుగా తీర్చి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము

అందఱుకూలై 18:—కనుబికో బాసివా ఆస్టికో జిల్లాలలో ఇటలీవారు ముందుకు వెళ్ళుచునే యున్నాడు.

అమెరికా

“ద్యౌష్టిలాండు” జలాంతర్గామి

న్యూయార్కు, జూలై 17:—ద్యౌష్టిలాండు జలాంతర్గామి అమెరికానుండి మరిలికపు విషయమునకూర్చి అమెరికా వారు అతురతతోనున్నాడు. బాస్లో ఎక్కడ నైనను బ్రిటిషు వారు దీనినినుంచ బ్రతుక్కించు నెడల యువైలెడ్ స్టేట్సు వారు దీనిని సంరక్షించుటకు బద్ధులై యున్నారని జర్మనుల వైదేశిక కార్యదర్శి హెన్రీ హాన్ బాగో గారనిరి. ఆంగ్లేయులు తనవాణు ముంచుకుంటే ఒక అమెరికా ప్రయాణికుని తన వాణు నెక్కించుకొని తీసికొనిపోవుటకు “ద్యౌష్టిలాండు” కెప్పుడు ప్రయత్నించు చున్నాడు.

జర్మనీనుండి అమెరికాకు వ్యాపారము
జర్మను జలాంతర్గామిలలో జరుపుట

అందఱుకూలై 17:—న్యూయార్కునందు ఆంగ్ల భాషలో ప్రకటించబడుచున్న “ఈనింగ్ మెయిల్” అను జర్మను దినపత్రికయే 24వ తేదీని ఇట్లు వ్రాసెను.

దీని హాంబర్గ్ అమెరికావర్తక సంఘమువారి ఏర్పాటు పూర్తియైనది. అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమునుండే వర్తకము జలుగునట్లేర్పఱుపఁబడినది. జూలై 4వ తేదీనుండి జలాంతర్గామివర్తకము ప్రారంభమగును. మూలముగా నిర్మించబడుచున్న ఈ వర్తకపు జలాంతర్గామిలలో 25 టూన్లవలము వెట్టుటకు తగినంత వైశాల్యము గలదు. సంతటి పెద్దది. దీనియందు బహుళము, ప్రయాణికులను సరకులను పోవుచుండుట కల్పింపఁబడినది. బ్రిటిషు, ఫ్రాన్సు ఇటలీ యను వర్తకపు టోడలకులై ఒక్కొక్క జలాంతర్గామియందును తిరిగివచ్చుట ఫిరంగి యొకటి వర్తకకర్తగా అవర్తనపడి యున్నది. ఆగస్టు 8వ తేదీ నాటికి ఇట్టి జలాంతర్గామిలందఱి

మూడు గాకపోకలు నడుపుచుండునని ఆశంకచున్నాడు. ఇది హాంబర్గ్ నుండి స్కాట్లాండుకు త్వరగానే సను లేక ఇంగ్లీషు ఆధారమునుండే నె నను గంటకు 14 నాట్ల చొప్పున పోయి వదిలికొనుటలో న్యూయార్కు చేరును.

6200 మెట్ల ప్రయాణమునకు దగినంతబొగ్గు దీని నుంచుండును. దీనిలో బోవు సరకులు ముఖ్యముగా రసాయన వస్తువులు, ఓషధులును వగలనై నుండును. రసాయన వస్తువుల భరతెక్కువైనవి గలక ప్రయాణమునకు తగినంత లాభము దొరకగలదు. అట్లావైననునుండు యుద్ధమునకు పూర్వము ఒకగ్రేయికు ఒకనెంటు ధరకు అత్యున్నతమందెను. ఇప్పుడప్పుడో ఒకగ్రేయికు ధర 20 నెంటుయినది. తక్కినరసాయన వస్తువులు బెన్ను 20 పౌండ్ల చొప్పున అమ్మకమగుచున్నవి. ఈజలాంతర్గామిల వాకపోకలవలన జర్మనుల తపాలముకు బ్రిటిషుగానివలన వసాచ మేమియును నుండఁబాలదు.

న్యూయార్కుకు లాంగువీర్ల సింధుకాళి మార్గముగా నుంటాక్ ఆగ్రిము, వోడ్ ఆగ్రిముల వద్దగా రోవునట్లేర్పాటు చేయబడినది.

బ్రిటిష్ కుబ్జులైన పాదకు 450 అడుగులనువెడల్పు 45 అడుగుల నుండు తుక్కు గిట్టునుండి ప్రయాణికు లుండును. మతమ్య తెక్కుట కేర్పాటు కనుక వైశాఖ నీటిగుట్టుమునకు 30 అడుగుల ఎత్తున నుండును. దీనిమీద 30 కొక యున్నతస్థానమును వానివైకెక్కుట కింకొక పలక యును గలవు. మీదకున్న భాగమున మనమ్యులుండుట కల్పింపఁబడినది. స్టీమరు సంకలతనే ఈభాగమున దీని కిది రంధ్రములు గలవు. ఒక్కొక్క ప్రయాణికుడు ఒకపాసి పోవుటకు 1000 పౌండ్లవచ్చు ఈములసియుండును. ఈ రేటు ప్రకారమున నె నను ఆశేటుల ప్రయాణికులు వచ్చుచున్నాడు.

జర్మనీ

బైబర్టీయునునందు జర్మనుల క్షితి.

ఆమ్స్టర్దాము, జూలై 17:—“వెలిగ్రాఫ్” పత్రిక ఇట్లు వార్తాయుచ్చుచిరి.—బైబర్టీయునందు పశ్చిమభాగము విషయమున జర్మనులు కరుణాగ్రక్తులై మెలంగుచున్నాడు. ముఖ్యముగఁ గాగితములు, పత్రికములును ఆద్రెందుకుండి బ్రస్సెల్సుకు తీసికొని పోవచున్నది.

జర్మనుల జలాంతర్గామిలు మరలచెల రేగనుండుట
అందఱుకూలై 18:—ఆంగ్లేయులు నాకానిస్పంధము చాలపొచ్చుగానుండుటచే జర్మనుల జలాంతర్గామిలు మరల చెలరేగునని తెలియుచున్నది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖరుల వర్తనంబడి)

మొనూరు

మొనూరు శాసనసభ.

ఆర్థిక వర్తము.

వెంగునూరు, జూలై 8:—ఒక్కొక్కసభ్యుడు 15 నిమిషములకు మించకుండ మాట్లాడవలెనని నియమమేర్పరచబడినదిగాన వారట్లు మాటలాడిరి. కార్యనిర్వాహక వ్యాపకాళిలను విధించి నిధిధానముంచిదని దొరతనమువారు చాల కాలము క్రిందటనే ఆంగీకరించిరిగాని ధనలోకముచే ప్రస్తుతము చేతలేమని అవును నుడిచిరి. ఈసంవత్సరమునందే ఆదాయవ్యయ పట్టికలో నందునకేమియును ఏర్పాటుచేయబడి యుండలేదు. ఇతరభాగములకు చాలావ్యాధియు చేరు సను మ తిం చిర ని వి. కే గ రు డా చా రి గా రు ను. వి నరసింగరావు గారును పోకటకృష్ణయ్యగారును నుడిచిరి. వెద్దయ్యవోర్గుల సంఖ్యను తగ్గించవచ్చునని నూడ నూచించిరి. వెద్దయ్యవోర్గుల సభ్యుని కొందింపఁజాలెను. అసిస్టెంటు సభ్యుల జీతము చాలకొద్దిగానున్నది. ఇంజనీరింగు కొఖలోనివారి జీతములు హెచ్చుగానున్నది అని ఎం. చెంగయ్య నెట్టిగారనిరి.

విద్యావిషయక క్రక్షల. వాణిజియకు కొక విద్యా సంఘము నేర్పరచవలెను. విద్యావిషయమున చాలాభివృద్ధి కలిగినది. అందులకు దొరతనము వారును మహారాజుగారును కందనీయులుగాని ఉపాధ్యాయులు చాలననియు వారికి ప్రాధమిక పాఠశాలలలో జీతములు చాల కొద్దిగానున్నవనియును ఉన్నతపాఠశాలలలోని యుపాధ్యాయుల ఉపసంకల్పముగ

నున్నారనియు విద్యార్థులకు కళాశాలలో ప్రవేశము లభింపజేయుచుండు మనముతము విశయమును ఇరవైవేలకు జనరలుగానికి పరిపూర్తిగానున్నది; గాని నీసంగతుల వారయుట కధికారిల నాధికారులను కలిపి యొకసంఘముగా నేర్పరచవలెనని వి. చెరసింహయ్యగారు రనిరి.

ఆముల్వక కళాశాల సభ్యుని కొందింపఁజాలెను దొర తనమువారు పుస్తక వికయశాలకు ఎత్తివేసినపు ప్రకటనలకుమీ మకుట ఆమ్యకము నిమిత్తమరర్థకుల కియ్యడమను అనికాన్నిట్ల కృష్ణయ్యగారి వారు నుడిచిరి.

విద్యాసౌకర్యములు కన్నులిచ్చు కొనువారికి సగలభిం చుటలేదు. మహాస్కర్షియులకు విద్యాసౌకర్యములు చాల తక్కువగా నున్నది. పాఠశాలల కిండ్లుగూడ లేకుండవచ్చునని కొలామిగారు నుడిచిరి.

వాణిజ్యభాగ శిక్షాసముల మరపాదించు విధివారము విధికారవర్గము కియ్యరలెనని సి. సీతా గారుయ్యగా రనిరి.

ఆంధ్రుల సభ వారు మహారాజులకు లేదీ మరల మహాజేత మెరి.

పలువురు కలువిషయములనుకూర్చి చుచ్చుచిరి.

ఆర్థిక వర్తమున వాణిజ్యభాగ ప్రజాక వెట్టుటకు ముందు గానిరి పరిశీలించుట కొకపుల్వేక సంఘమును వెట్టింపు దొర తనమున రేర్పరచిరారు. అట్లునూరు దొరతనమువారు నూడొప్పొంగవలెనని ని గాని మహారాజు తప్పిన్ని నెట్టిగారనిరి.

పిమ్మట సభి కారసభ్యులు ఆసభి కారసభ్యులకు ప్రత్యుర క్రియల నొనరించిరి.

మల్లాగులను చక్కబరచుటకు ముందు విద్యాసౌ కర్యములయందును వారసమువారు చేరింపఁజరగఁజేరటచే మోన్ నరసింగరావు గారుచిరించిరి.

దొరతనమువారు ప్రాత్రగా కల్పింపు కాలములను వెట్టిం చుటలేదు. ప్రజల ఆలోచన నెల్లప్పుడు పుచ్చుకొనుచున్నాము. ఒక్కసారిగా డి.కామయ్యలకు తగ్గించివో భా.బా.య్యలలో జరి గినట్లు రహస్యవిక్రములు హెచ్చునని ఎత్తెన్నజేతమొననని వి. రాఘవేంద్రరావుగారనిరి.

సభ యంల కేపు సమావేశమగును.

బొగాళము

దక్షిణాఫ్రికాయందు

నిర్బంధావాసమున నుండినవారి కేసు
కలకత్తా, జూలై 18:—క ఎన్. కపేర్ తుక్తి ఎం నుని న్యాయ కేసుండు వ్యాధియూర్తి వాడుగాన తీర్పు చెప్పిరి. అర్జీదారులు దాఖలుచేసిన పత్రములందు తాము వారంటులేయే విమూలజనగా ఆరెస్తుచేయబడినందున తా మేమియో తెలియరాని నే.ఎ.చేరినది అని కొంత లంకొను చున్నారనియు, తామేపాపమెరుగమనియు వాగిరి. వారు తెలియరాని నేరము చేసినను విషయమును న్యాయయూర్తియు ను ఎమ్మెయి. ఇప్పటికైనను వారి విషయమై ప్రభుప్రకారము చర్యతీసికొనుటకు దొరతనమువారి కేమాధ్యాయులలేదని వాడు చెప్పిరి. దీనినిగుఱించి విచారింపబడు తమ కేసుధి కాయన లేదని వ్యాధియూర్తి తలచి అర్జీదోరికి వేసిరి.

బొంబాయి

మొయియ స్త్రీయరు

మంగళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కన్నువని ప్రకటించబడిన “మాల్తా” అను మొయియ స్త్రీయరు బుధవారము వారు ఉదయము 7 గంటలకు బొంబాయి చేరును.

పంజాబు

లాహోరులో వర్షము.

లాహోరు, జూలై 18:—ఈ నెలవ్యవస్థ నే 6 దినము లాగినది. మరల నేనువయము వెర్వగా నుండినది. నీకు విషు లలో పొర్లి పొర్లింది. ఈ వాతావరణము గానిరి ఇండ్లులా డ మాలిపోవును.

క్షితి

నూతన ఫిల్మింగర నిర్మాణము.
ఫిల్మి జూలై 18:—రాజు క్విలింగి గారి ముదిరమునకు చేరిన వెద్దగోడ చాలవరకు పూర్తియైనది. బహుభూత మహా రాజుగారు కట్టించవలసిన సుభయుల అంధకా యుండియా దొరతనమువారికి పంపబడినది.

THE GREAT WAR.

Nest Kents in Trones Wood: Thrilling Story.

DUETCHLAND'S RETURN VOYAGE: EXCITEMENT IN U. S. A.

Captured German Documents: Their Revelations.

CASEMENT APPEAL DISMISSED BY COURT OF APPEAL.

[Reuter's Agency.]

France.

Further British Successes.

Sir Douglas Haig's Report.

LONDON, July 18.

Sir Douglas Haig, in this afternoon's communique, reports further important successes. He says: "We stormed and captured the German second line on a front of fifteen hundred yards northwest of Bazentin-le-Petit, and we still further widened the gap in the German second line east of Longueval by the capture of a strongly defended position of Water Farm. There has been continuous hand-to-hand fighting on our left flank in Villers La Boiselle, where we captured enemy strongholds together with 124 Guardsmen forming the remnant of the brave garrison. The whole village of Ovillers La Boiselle is now in our hands."

Captured Document's Revelations.

Sir Douglas Haig quotes from captured documents showing very heavy enemy casualties. These documents consist of appeals for reinforcements, mostly from company commanders, all Bavarian. One says:—"Owing to exhaustion the men cannot be counted upon in case of attack. The company strength is one officer and twelve men." Another says:—"The company has completely lost its fighting value to extremely heavy and intense artillery fire. Relief is urgently requested." But the following is the most striking; it is from the second battalion of the 16th Bavarian Infantry. It says:—"The battalions consists of three officers, two non-coms, and nineteen men."

The British Captures.

LONDON, July 18.

Sir Douglas Haig, in last night's communique said: Incessant rain and heavy mists again interfered with the operations, and nothing important occurred to-day. More prisoners have been captured in local actions, and the total is now 189 officers and 10,779 men. Captured guns include seventeen heavy and thirty-seven field guns and many others which have not been counted. The heavy pieces include five eight inch and three six-inch howitzers, four six-inch and five others heavy guns, also thirty trench mortars, sixty-six machine guns and many thousands of rounds of gun ammunitions. The above figures are exclusive of many guns destroyed and abandoned by the enemy.

The West Kents in Trones Wood.

Thrilling Story of How they Held Out.

LONDON, July 18.

Reuter's correspondent with the British headquarters telegraphs that the West Kents who held out in Trones Wood numbered a hundred under the command of a Captain. The account for 150 of the enemy, including thirty five prisoners before they were relieved.

The correspondent of "Echo de Paris" says: When the West Kents were cut off they managed to creep to a small fort unnoticed by the Germans. Subsequently a German patrol approached. The West Kents allowed them to advance to within a few yards and then rushed out and bayoneted them. Nothing further occurred till night, when a German column en route for battle chose the fort for their headquarters. The West Kents attacked the Germans, who were panic-stricken and fled, leaving their arms. Reinforcements arrived and encircled the West Kents, who fought most desperately for twenty-four hours, repulsing a score of attempts to storm their position. Finally the Germans demanded their surrender, but the Kents replied that they would rather die. The Germans were preparing for a massed assault when the British relieved the position.

Fighting on French Front.

PARIS.—Last night's communique said:—On the right of the Meuse the artillery duel continued in the region of Souville. We have taken two hundred prisoners in the Fleury sector. Comparative quiet prevailed on the rest of the front. The weather is atrocious.

LONDON, July 18.

British communique reports that mist and incessant rain are interfering with operations on the Somme, but north of Ovillers we made substantial progress last night on a front of 100 yards driving the enemy out of several strongly defended points and capturing 6 prisoners and machineguns. We successfully raided trenches near Wytchaete.

PARIS.—The Communique says that the Germans delivered a night attack between Biaches and La Maisonnette repeated attempts costing them heavy losses. They failed to gain La Maisonnette. Parties of the enemy crept along the canal into the Eastern part of Biaches where fighting continues. A Coup-de-main by the enemy against Hill 304 collapsed under fire. The enemy made grenade attacks against La Chapelle, Sainte Fine and West of Fleury but were everywhere repulsed. There was lively artillery work at La Laufee and Cherois.

Great Britain.

The Casement Appeal Dismissed.

LONDON, July 18.

Casement's appeal has been dismissed.

Accused or Government Advocate not Called.

Neither Casement nor the Attorney-General were called as the Court of Appeal held that the adherence to the King's enemies without the realm constituted treason, the same as within it. Subjects owed allegiance wherever they were.

LONDON, July 18.

The Casement Case may go to the House of Lords.

1174 Irish Prisoners Released.

LONDON, July 18.

Irish prisoners who have been able to establish that they had no complicity in the rebellion have been released.

Holidays to be Postponed.

Trade Unionists' Decision.

LONDON, July 18.

The Conference of National Trade Unionists held in London has decided to postpone the holidays until the end of the war.

Letter from General Haig to Munitions Workers.

A letter was read from General Haig appealing to munition workers to support the army. The conference unanimously agreed to send a message assuring General Haig that the supply of munitions would not only be maintained but be increased in every possible way. Mr. Montagu assured the conference that the workers would not suffer.

Mr. Hughes in South Africa.

His Imperialistic Speeches.

LONDON, July 18.

The Australian Premier Mr. Hughes has visited Cape Town, Bloemfontein and Kimberley and made strongly imperialistic speeches. He has now sailed for Australia. General Botha was unable to meet Mr. Hughes as he was visiting German East Africa.

Severity of British Blockade.

Indications of Extreme Submarine Warfare.

LONDON, July 18.

There are indications that owing to the severity of the blockade Germany will resume extreme methods in submarine warfare.

The New Headmaster of Eton.

LONDON, July 18.

Reverend Cyril Alington has been elected Headmaster of Eton.

Russia.

Fighting in Volhynia.

Enemy's Desperate Resistance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—A communique shows that fighting has occurred in Volhynia, partly eastward of Suinjuchi, where the Russians broke the enemy's resistance, and partly on the lower Lypa, both on the south-western sector of the Luck salient. It was on Lypa that the bulk of the prisoners and guns were captured, though here the enemy continues desperate resistance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—A communique says:—The retreating Turks set fire to Baiburti.

Enemy Cleared From Northern Bank of Lypa.

PETROGRAD.—A communique says that on the Riga front the Germans in many places made vain attempts to recapture lost trenches. Victory in Volhynia completely cleared the enemy from the northern bank of Lypa. We are capturing captured material which shows that the enemy retired in great disorder. German prisoners are wearing all sorts of uniforms showing the mixed character of the latest formations.

Russian Cavalry Advance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—Northwest of Kimpulm the Russian Cavalry is advancing through Kirlibaba Pass in the Carpathians in the direction of Maramossziget.

Italy.

Continued Italian Progress.

LONDON, July 18.

The Italian communique records continued progress in Pasubio Posina and Astico districts in spite of vigorous resistance by the enemy.

United States.

THE SUBMARINE "DEUTSCHLAND."

Excitement in America.

LONDON, July 18.

NEW YORK.—Excitement prevails over the forthcoming departure of the German Submarine "Deutschland."

TELEGRAMS.

A message from the German Foreign Secretary, Herr Von Jagow, is published saying if the British are dastardly enough to sink the "Deutschland" the United States will be bound to protest in the name of civilisation and humanity. The captain is trying to secure an American passenger as a safeguard. In view of the boasts of pro-Germans, British sportsmen have offered to accept up to \$5,000 all money laid by pro-Germans as 50 to 1 on the vessel's arrival at Bremen.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 16.

The following telegram, dated the 15th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Fuller information shown that since trench warfare was established on the western front there has been no such extensive penetration into the German second line system as was accomplished by the British on the 14th. Taught by experience, the British used only the means assuring an advance under favourable conditions. They began operations with a long and careful artillery preparation which was started on the 11th July and lasted three days without stopping, playing havoc with the German organisations which had been particularly strongly fortified on the disputed line. Then at daybreak on the 14th the British launched an assault after intensive bombardment. The enemy was driven from his trenches of the whole front. Furious fighting continued the whole day, and at the end the British were in possession of the enemy second position from Bazentin-le-Petit to West Longueval and the whole Trones wood. Two determined counter-attacks were completely repulsed. Later, after fierce counter-attacks, the Germans recaptured the village Bazentine Petit, but were at once driven on, again and the whole village is in the hands of the British. No doubt the enemy are rapidly strengthening their positions further on, but so long as the British artillery bombardment can be maintained such work will be difficult and costly, and the enemy will be fighting at much less advantage than in the first line positions. They will pay for their defence with an increasingly heavy casualty list and be compelled to gather to this sector an increasingly large proportion of their reserves. Thus the two prime objects of the Anglo-French offensive will be fulfilled, namely, the wasting of German effectiveness and preventing the Germans from making rushes or stopping rushes elsewhere.

Before Verdun artillery continues very active in Souville sector.

There has been fighting in the Russian front on the west bank of Stokhod, 20 miles from Kovel, but there was no change of position. Severe fighting also occurred in west Strypa. The Russian offensive towards Erzincan is developing with great success. The Russian captured the whole line of fortified positions.

The Italians report considerable artillery activity along the whole line. The Italians exploded a powerful mine on the summit of Perk commanding the road to Dolomins and blew up enemy positions which the Italians then occupied.

Calcutta.

The Interned Arrivals From S. Africa.

Judgment on Habeas Corpus Application.

CALCUTTA, July 19.

In a lengthy judgment at the High Court in the case of K. N. Patel and four others, Mr. Justice Chaudhuri said: "This is an application under Section 411 of the Criminal Procedure Code on behalf of five Surindries, who state that they had been working as traders in South Africa for some years and had lately invested all their savings in gold and sovereigns, as they considered it the most safe and convenient form of investment during the war; that they were coming from South Africa by the S. S. 'Kathiawar,' which arrived in Calcutta on the 19th June, when they were arrested under the orders of the Commissioner of Police with all their belongings, including gold nuggets and 119 sovereigns, without a warrant being produced. They had been continually in custody since the arrest. They applied for bail to the Senior Deputy Commissioner of Police on three occasions, but it was said that they had been arrested under Section 54, Criminal Procedure Code, and Indian Ordinances which were not specified, and a cable had been sent to South Africa to make enquiries regarding the petitioners, and that no orders could be passed till an answer was obtained. Failing to obtain bail they made representation to the Secretary to the Government of Bengal and were informed that it was an ordinary criminal case, the Government would not interfere. They assert, they have committed no criminal offences. They are now in the Alipore Central Jail within the ordinary original jurisdiction of the Court." The Judge continued:—"The ordinances in question came into existence in India in circumstances of emergency. Act 1 of 1915 has been enacted owing to some emergency and is of a temporary character. Section 11 of Ordinance No. 3 of 1914, incorporated in that Act expressly provides that no order made under Section 4 shall be called in question in any Court. It expressly ousts the jurisdiction of the Courts of Justice, that is to say, when the requirements and provisions of the Act and Ordinance are fulfilled, the orders we are dealing with mention that the Government in Council is satisfied that, in order to protect the State from acts prejudicial to its interests, it is desired that the exercise powers under the said ordinances be kept in force. The petitioners and that they have been interned. Arguments have been put forward to me, with which I am unable to agree, as the orders do not recite the Act but only names and do not say that it is desirable to protect the State from prosecution by the petitioners."

TELEGRAMS.

some purpose prejudicial to its interests, the orders are bad and inoperative. Sections of the ordinances referred to in the orders as they are incorporated in the Act and the wording of the orders seem to me substantially to comply with the requirements of Section 2 (2) of Ordinance 5, of 1914. I hold the Act is not "ultra vires," and this Court has no power to all in question the orders which had been passed thereunder. It is for the Governor in Council to be satisfied on the materials before him. The Court cannot call for materials or examine them. The real effect of these acts, to adapt the language of the bar, is that they create and make lawful a new cause of imprisonment and constitute the Governor in Council a Court endowed with fullest discretion to adjudicate such cause. The usual procedure in these applications is to issue a rule in the first instance and not to order the prosecution of the petitioners. I departed from this practice, as it was not mentioned in this case that their detention was under the said ordinances, and as it appeared from the affidavit filed on behalf of the petitioners that they had been detained for a considerable time without warrant merely on the suspicion that they had committed some unknown offence, which seemed to me 'prima facie' illegal and high-handed. It is asserted that even now the Government has no materials upon which they have purported to take action, but I have no power to enquire into that allegation, as the orders comply with the requirements of the Act. I accordingly dismiss this application.

BENGAL POLICE REPORT.

Pontical Outrages.
Preventive Measures.

CALCUTTA, July 18.

The Bengal Government resolution on Calcutta Police Report for 1945 notes that the discipline of the forces shows steady improvement and thanks Mr. Clarke for his efficient administration. The year was unfortunately marked by the occurrence of several pontical outrages and of the murder of Sub-Inspector S. C. Mukherjee. Here is good reason to suppose that three of the men concerned belonged to a gang which was captured later in the year by the Balasore Police in which two men were killed and ten were subsequently hanged. Vigorous action has been taken to cope with a new form of crime known as motor dacoities. These measures together with the action which has been taken in other directions to break up revolutionary gangs and to segregate and restrain movements of most dangerous leaders led temporarily to a perceptible improvement in the situation but the recent outrages in Calcutta elsewhere show that the evil has not yet been eradicated. The Government of Bengal have had to deplore the loss of many brave police officers during the past ten years but the spirit of those members of force who are engaged in dangerous work of combating revolutionary crime has seldom wavered and their pluck and devotion to duty are beyond all praise. Liberal provision has been made for the maintenance for the families of the police officers and constables, who lost their lives in the service of the Government and steps are being taken to improve the conditions of the service of those who are employed on exceptionally dangerous work and to afford them more efficient protection against their relentless assailants.

Ordinary Crime.

Regarding ordinary crime of 73 cases tried at the High Court Sessions 62 ended in conviction, 15 convictions were obtained at Alipore Sessions out of 16 cases committed. Of the cases brought to trial in other courts 98 per cent ended in conviction or omitting minor cases of nuisance and petty offences under local laws 82 per cent. Property valued at nearly Rs. 7½ lakhs was stolen during the year. The value of property recovered was only a little over a lakh. But of the total amount of property stolen nearly 2½ lakhs consisted of coin or undenominable currency notes.

United Provinces.

Weaving Factories.

SHIKARPUR, July 18.

In addition to the two already existing weaving factories at Shikarpur a third has recently been opened which manufactures not only cloth but also cotton carpets (furasis). The cotton and silk cloths of Shikarpur are in great demand throughout India, and the Shikarpur factories are not able to cope with outside orders. It is believed that one other reason for the inadequacy of the supply is that the factories lack a regular supply of cotton yarn, and to remedy this a movement is afoot at Shikarpur to start a spinning factory.

Punjab.

New Delhi.

Wall of Viceroy's Court Completed.

DELHI, July 18.

In the new city of Delhi the wall of the Viceroy's Court, which connects the Secretariat with the Government House has been nearly completed and gives a good idea of that the appearance of the long causeway will eventually be.

Erection of Columns.

Details of estimate for the erection of the columns presented by the Maharaja of Jaipur to stand in the Viceroy's Court have been submitted to the Government of India.

Monsoon Again Active in Lahore.

LAHORE, July 18.

After a break for three days the monsoon is again active in Lahore and there was another heavy downpour this morning causing flood in the streets and lanes, grounds and lawns are deep in water. Roads became impassable for the time being. Heavy clouds are still hanging about and rain is continuing. This rain will add to damage already done to many katcha buildings and houses by the rain on Thursday and Friday last.

Chess Tournament.

Silver Knight Offered.

DELHI, July 18.

Stenard Colonel H. C. Beadon, Deputy Commissioner Delhi has offered a silver knight as a trophy for a tournament to be held under the auspices of the

Hardinge Library and the reading room. The General Committee of the Hardinge Library have framed rules for the tournament. The tournament is open only to the residents of Delhi Province. The winner will hold the trophy for one year and will get a prize of or a medal from the Library Committee. The game is to be played under the Staunton Club Rules.

Burma.

Consolidation Bill.

Burma Chamber's Telegram to London Chamber.

RANGOON, July 18.

The Burma Chamber of Commerce have despatched the following cablegram to the London Chamber of Commerce:—Please refer to Secretary of State's announcement regarding his inability to drop Clause 2 of India Consolidation Act. We consider his decision altogether unsatisfactory and venture to suggest you should circularise every member of Parliament, advocating withdrawal of Clause 2. We are willing to share expense. Copy of this cablegram has been sent to Indian Chambers, who have been invited to urge the London Chamber to continue strongly to oppose the passage of Bill in the present form.

Rs. 5000 Voted for Viceroy's Reception.

LAHORE, July 18.

At a special meeting of the Rangoon Municipal Committee this afternoon a sum of Rs. 5000 and more if wanted, was voted for the expenditure for the reception of H. E. the Viceroy and Lady Chelmsford and about Rs. 1500 for the cost of address and casket. It was also decided to approach the Viceroy with a view to his accepting a separate memorial from the Municipality.

Mysore.

MYSORE LEGISLATIVE COUNCIL.

Budget Discussion.

BANGALORE, July 18.

The Council then entered upon a discussion of the Budget.

The speeches of the members on the Budget were limited to 15 minutes, and each member in the course of his speech referred to the various items on the budget.

Mr. B. K. Garudachar regretted that no provision had been made in the budget for putting into effect the scheme for the separation of the judicial and the executive functions. Mr. B. Narasinga Rao also referred to the question of the separation of the judicial and the executive, and said that the Government had accepted the principle long ago, but stated that for want of funds they could not give effect to it. He regretted increased expenditure under various heads, particularly in public works. Mr. Venkatakrishna also referred to increased expenditure, and observed that while admitting the need of organising Government departments for the sake of efficiency he thought that it was possible to reduce the number of superior officers.

Mr. M. Chengiah Chetty, retired Deputy Commissioners suggested that the Medical Department should be strengthened, and the pay of Assistant Surgeons should be improved. He referred to the low salary paid to them, and compared their prospects with those in the Engineering Department.

Mr. C. Narasimhayya, in the course of his speech, suggested the appointment of an Education Commission to consider the questions connected with educational matters. He admitted that during the past few years there had been considerable progress in all branches of education, and said that they owed a debt of gratitude to His Highness and the Government, but, in spite of all efforts to improve education, bitter complaints were heard about the want of teachers, the low salary paid to them in elementary schools, as well as about the discontent of the teaching staff in High Schools. He also referred to the complaints that students were unable to get admission in colleges. The speaker said that the Inspector General of Education was fully engaged with the routine work of his department. He thought it advisable that a commission of officials and non-officials should be appointed to enquire into the conditions.

Mr. Karnick Krishna Murty Rao also referred to education. He said that there was much discontent in the ranks of teachers, as budget grants were not utilised and promotions were allowed to linger on. He urged the abolition of the Government Central Book Depot, and that private firms be encouraged to sell all Government publications on commission. He suggested the better equipment of the Ayurvedic College, and urged the Government to give a trial at least in one district to the scheme of the separation of judicial and executive functions.

Mr. Kalam also referred to education and said that he was glad that liberal provision had been made. He observed that there was unfortunately an impression in the minds of a large number of His Highness's subjects that the plentiful bounty of His Highness was not benefiting all classes. He pointed out that the general taxpayer did not profit by education. He referred to Mysalman education, and said that education of the Moslems in the State seemed to have had inadequate attention from the Government. He spoke of schools having no buildings and furniture. He appealed to the Government to give more attention to the cause of Moslem education.

Mr. C. Sitaramayya, among other things, requested the Government to give non-official members the privilege of moving resolutions in the Council.

At this stage the Assembly adjourned for lunch.

On re-assembling after lunch, other members also spoke. They referred to various claims on the budget, and special observations were made on excise, railways and other questions of interest to the State.

Dewan Bahadur Puttanna Chetty, retired Councillor, suggested the appointment of a Budget Committee like those in British India to consider Budget estimates before being presented to the Assembly.

The official members then began to reply to the various points raised in the course of the discussion.

Mr. D. H. Narasinga Rao, General Secretary to the Government, welcomed the co-operation of non-officials in the discussion of the budget. He alluded to the improvement effected in carrying out the work of different departments efficiently, and gave an account of the work done to improve Malnads, and what the Government had done towards improving education, sanitation and drainage in those parts.

Mr. P. Raghavendra Rao, Excise Commissioner, dealing with points concerning his department, observed that the Government was against encouraging new shops to be opened. He stated that representations of public bodies were always favourably considered. He pointed out that the reduction of a number of shops could not be effected as suddenly as non-officials desired, and instanced Bombay, where such action resulted in giving cause to illicit trade in liquor.

The Assembly adjourned till to-morrow.

When the Legislative Assembly met to-day discussion of the Budget was resumed. Mr. M. Shama Rao, Inspector General of Education, replied to some of the remarks made by the members about his department. Alluding to the complaint about Mohamedan education, Mr. Shama Rao pointed out that nearly 90 per cent of the boys and 32 per cent of the girls of school going age were receiving instruction in the schools. He mentioned various directions in which Moslem education had been encouraged and progress had been perceived. He also stated that there was a regular chain of scholarships for Mohamedan students. From figures quoted he pointed out that their progress compared very favourably with that of Mohamedans in British India.

As regards compulsory education the Inspector General said that the scheme had been accepted by people everywhere. He also gave an account of the progress made since the introduction of compulsion in selected areas a couple of years ago.

Kolar Gold Fields Sanitary Board.

MYSORE, July 18.

The Government of Mysore have approved the nomination by the Kolar Mining Board of the following gentlemen as non-official members of the Kolar Gold Fields Sanitary Board:—Dr. J. D. O'Donnell, Chief Medical Officer, Messrs. K. G. Fields, R. H. P. Bullen, H. J. Clifford, H. M. A. Cooke, C. H. Richards, W. Pritchard Superintendents of the various gold mining companies in Kolar Gold Fields, and Mr. C. T. Roberts, Chief Engineer of Champion Reef Mining Co. The Government have also appointed Mr. Gulam Ahmad of Kolar as a member of the Sanitary Board.

Bombay.

A Case Settled in Court.

BOMBAY, July 19.

Parties in the case in which Mrs. Louis King applied for process against Mr. T. A. Savage of the Cathedral Boys High School on a charge of assaulting her son met in the Chamber of the third Presidency Magistrate Mr. Khairaz, at the Esplanade Police Court, Bombay, on Tuesday afternoon and after some discussion left the Court having been settled to the satisfaction of both.

Sind.

Karachi's Maritime Trade.

KARACHI, July 17.

The complete returns of the maritime trade of the province of Sind for the year ending on 31st March last are available and may be summarised as follows:—The value of private foreign imports rose from 1184 lakhs in 1914-15 to 1264 lakhs showing an increase of 60 lakhs or about 6 per cent, which was mainly due to large imports of articles of cotton manufacture. Imports of sugar increased by 14 lakhs while those of wool and railway plant and rolling stock decreased by 19 and 21 lakhs respectively. Government imports also fell from 290 lakhs to 167 lakhs, a decrease of 123 lakhs or 42 per cent. The total value of foreign imports thus fell from 1475 lakhs in 1914-15 to 1431 lakhs showing a decrease of 44 lakhs or nearly 3 per cent. The value of private export trade fell from 2011 lakhs to 1898 lakhs, a decrease of 113 lakhs or 5.6 per cent. The decrease was chiefly due to a decline in the export trade of wheat and raw cotton. On the other hand the figures of barley, raw wool and raw hides, exported rose by 142 lakhs 59 lakhs and 66 lakhs respectively, while the value of Government exports rose from 7 to 17 lakhs, an increase of 143 per cent. The total value of foreign exports thus fell from 2018 to 1815 lakhs, a decrease of 103 lakhs or 5 per cent.

BRIEF TELEGRAM.

The Postal Express train in conveying the inward foreign mail leaves Bombay to-day at 13-40 hours.

The Outward English Mail S. S. "Malta" is expected to arrive Bombay at 7 A. M. to-morrow (Wednesday) morning instead of at 6 P. M. this evening.

The Mail steamer "Malta" with English Mails of the 30th Ultimo arrived in harbour at 7-15 A. M. this morning. Postal express trains will leave between 1 and 2 P. M.

The Bombay Government having given permission to Mrs. Hagemeister and Mrs. Muller to reside with their husbands at Belgaum they with their children left for Belgaum with the local Government's assent.

Immense improvement has been effected in the agricultural situation by widespread fall of rain, last week in Gujarat, Kathiawar and Central India west, where the outlook was one of anxiety before whilst Ahmedabad is still 7½ inches in defect enough rain has been received to enable agricultural operations to get a fairer start.

His Excellency the Governor last evening opened the Bhatia High school in Bombay for which Seth Karsondas Nath endowed Rs. 6½ lakhs. The school will be run on modern lines, special provision having been made for the needs of the community for imparting religious instruction and commercial training.

Two more prosecutions have been instituted in connection with the theft of the Military stores from the Alexandra Docks, Bombay. In the first of these cases J. William Wood, Labour Inspector, stands charged with the theft of compressed mutton etc. valued at Rs. 17. In the second case Inspector John G. Smith and Sergeant Earle, both belonging to R. I. M. again figure as accused. They are charged with theft of cases of rum and other provisions valued at Rs. 667.

ఇంటరుమిడియేటు పరీక్ష

ఒక విమర్శనము.

రాజ్యపు కృతకమునాకు నీ నేటువధి జరుగుచు, గాన ఈకింది యంతయు విచారణియము.

మొదటికాపు.

పరీక్షకు వచ్చినవారు రానివారు, రాకుండచేయబడిన వారు పోగా 1412 మంది గృహులయినది. 869 మంది అనగా 100 కి 26.1 మంది గెలుపొందినారు.

తప్పిపోయినవారు 1048 మందిలో

164 మంది ఇంగ్లీషులో మాత్రమే

8 కన్నావ్యక్తులు కాంపోజిషన్లో (దేశభాషా వచన రచన)

20 మంది తెక్కలలో 16 మంది ఫీజిక్స్-లో (పదార్థజ్ఞానకాస్త్రము)

26 మంది కెమిస్ట్రీలో (రసాయన కాస్త్రము) తప్పి పోయిరి.

ఇంగ్లీషును తీసివేయ 65 మందిని గృహులు ఒక్కనట్టెలు లోనే (విషయము) తప్పిరి. మాత్రమే వన్ బోర్డువారు వ్యాసులుగా వీరినిగెలుకొందించి యుండవలసివది. దేశభాషా వచన రచన యందుతప్పిన ముగ్గురు బి. ఏ.లో గణిత కాస్త్రములుగాని పదార్థవిజ్ఞాన లేక రసాయన కాస్త్రములకుగాని అత్యుత్తమ లేక రసాయన కాస్త్రములో దప్పిన 26 మంది గానలేక పదార్థ విజ్ఞానకాస్త్రములో దప్పిన 16 మందిగాని బి. ఏ. లో గణిత కాస్త్రమునకేగాక బి. ఏ. అనవ్యవసరమైన వారయి యుండవలయును. అదేవిధముగా గణితమునందుతప్పిన 20 మంది యును బి. ఏ.లో రసాయన లేక పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రములు తగినవారని యవకయ్యును.

రెండవ కాపు.

రెండవకాపున తీసికొందము. (జీవకాస్త్రములు, పదార్థ విజ్ఞాన కాస్త్రము, రసాయన సాస్త్రము) పరీక్షకు వచ్చి రాని వారు పోగా 294 మంది వచ్చి యుండిరి. ఇందులో 84 మంది కృతకములయిరి. అనగా 100 కి 28.5 మంది. తప్పి 210 మందిలో:—

24 మంది ఇంగ్లీషులో

8 మంది దేశభాషా వచన రచనమునందు

111 మంది పదార్థ విజ్ఞాన కాస్త్రములో

6 మంది రసాయన కాస్త్రములలోను తప్పి పోయిరి. జీవకాస్త్రములో వైవారిలో నొక్కరయినను తప్పి పోవకుండుట బట్టిచూడగా వచనము, పదార్థ విజ్ఞాన, రసాయన కాస్త్రములలో దప్పిన వారందరను బి. ఏ. గాని లేక బి. ఏ. అనవ్యవసరమైన వారయి జరుపుటకు అర్హులని స్పష్టమవుచున్నది.

మూడవ కాపు.

ఈ కాపులో 8001 మందిలో 694 మంది గెలుపొందినారు. అనగా 100 కి 23.5 మంది వ్యాసులు కాగలిగిరి. తప్పిన 2817 మందిలో:—

619 మంది ఒక్క ఇంగ్లీషులోనే

26 మంది ఒక్క వచనరచనమునందే

5 మంది వాగ్దేవీ చారిత్రియ (ఏనైంటు హిస్టరీ)లో

44 మంది అధునిక చారిత్రియము (మాడర్న్ హిస్టరీ)లో

15 మంది తర్క కాస్త్రము (లాజిక్)

1 ప్రభావ భాషలో

1 ద్వితీయ భాషలోను ఒడిపోయిరి.

(ఇందు చారిత్రియంలో దప్పిపోయిన వారిలో బి. ఏ. కు తర్కమునందు గాని, నైతికకాస్త్రములందుగాని మారలేనైవచ్చు) చదువుకొనియవచ్చును. దేశభాషా వచనరచనమునందు తప్పిపోయిన దురదృష్టవశాత్తూ తప్పక చారిత్రియంలోగాని, తర్కములోగాని బి. ఏ. పరీక్షకు చదువుకొనియవచ్చును.

రెండు విషయములలో దివ్యులు.

210 మంది ఇంగ్లీషులోను వచన రచనమునందు

742 మంది ఇంగ్లీషునందును ద్వితీయ విషయములలో (అక్షరాలు సబ్జెక్టు)

89 మంది వచనరచనములోను ఒక ద్వితీయ విషయములోను

82 మంది రెండు ద్వితీయ విషయములలోను తప్పిపోయిరి.

వచనరచనమునందు, ఒక్క ద్వితీయ విషయమునందును తప్పిపోయినను 89 మంది బి. ఏ. కు తదితర విషయములను జరుపుటకును పంపుటలో తప్పలేదని ఎట్టి సాధారణమును బాడెయినను అవకయ్యును.

ఇంగ్లీషుభాషానుకూలమునకు వచన రచనకు వర్తించునట్లు. అట్లేకప్పు తదితర కనకును చున్నది 807 మంది ఒక్క-ఈంగ్లీషులోనే అభజయము నందిరి.

ఇందులో 689 మంది మూడవకాపు (చరిత్రము) లోని వారు. వీరుచరిత్రములో పరీక్షకాగితములను పరచుయిన ఇంగ్లీషులో (ప్రావీషీషియల్) వారును తప్పి నొందించినవారు. ప్రమాణ చరిత్రగ్రంథముల ఇంగ్లీషు భాషలో గట్టిగాజదివెట్టి వారు. తప్పివచ్చినవారు 8750 మందిలోను 800 మంది మాత్రమే ఇంగ్లీషులో తప్పిపోయినారు.

ఇంటరు మిడియేటులో ప్రవేశపెట్టుకొని గూడని వారిని చేర్చుకొనటమన ఈకితి సంధించుచున్నదని అనుచారు చాలమంది కరు. కాలగుడిప ముములలో (నట్టెలు లో) తప్పిపోయినవారు మాత్రము ఎప్పుడును ఇంటరుమిడియేటులో చేర్చుకొనడమునకేవలవారేయని యముప్పుకొందము. ఈకింది కట్టివలన నెంతమంది వారును విషయములలో తప్పిపోయిలో మూడవచ్చును.

పరీక్షకు వచ్చినవారు	వారును విషయములలో తప్పినవారు	దామామ 1908
మద్రాసు	1072	181
తెలంగాణ	208	17
బరహంపురి	61	6
కాళికట్టు	269	32
కాకినాడ	117	25
కోయంబూరు	45	6
ఎర్నాకుళము	109	5
గుంటూరు	148	36
హైదరాబాదు	42	1
కొత్తాయము	61	8
మంబోకొణము	93	14
మధుర	247	41
మంగళూరు	147	15
మన్నార్ గుడి	87	16
మచిలీపట్టణము	148	31
మైసూరు	186	18
నాగర్ కోయిల	64	4
నాటపూరు	146	11
రాజమండ్రి	152	38
తిరువల్వేరి	208	26
తిరుచనాగిల్లి	618	36
తిరుచనంతపురము	146	4
విశాఖపట్టణము	148	31
విజయనగరము	174	19
మొత్తము.	4717	616

ఈ వారును విషయములలో తప్పిపోయిన 616 మందిని పరీక్షకు పంపలేదనుకొని ఈ మొత్తము 4717 మంది తీసివేసిన యెడల 4101 మంది విద్యార్థులు ఇంకను తప్పిపోయిన వారు మిగులకలరు. అప్పుడు ప్యాపయినవారి సంఖ్య 100828 అనగా అంకా ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో 100860 మంది గృహులకలరు మందగా మనవారు 100828 కంటే అయ్యెకరు.

సారాంశము

(1) ఇంటరుమిడియేటు పరీక్షకు మూడవకాపు బోర్డు ఉన్నచో అబోర్డు తనవిధానికప్పుకొనున వరవేర్చియేయుండలేదు. అట్టి మూడవకాపు బోర్డులోనే తక్షణమే ఒక దానిని నిర్ణయింపవలయును. అబోర్డునందు ఏ పరీక్షా కాగితమునొసంగినట్టివాడు గాని, సిండికేటులో సభ్యులుగా నున్నట్టివాడు గాని చేర్చుకొనబడరాదు. నీ నేటుగాని సామాన్య సభ్యులు యగురయిన సంకుండవలయును. అటుకంటి మూడవకాపు బోర్డు ఉన్నచో వచనరచన, రసాయనలేక పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రము మొదలగు ఒక్క విషయములో మాత్రమే తప్పిపోయినవారికి బి. ఏ.లో చేరనియకుండ కర్తవ్యము వట్టియందదు. లేక ఇంగ్లీషులో తప్పిన 8.7 మందియు విషయము ఎట్టి చదువునకయినను అనర్హులని తొలగివేయబడియుండదు.

(2) ప్రస్తుతము ఇంటరుమిడియేటుకు ఇంగ్లీషుభాషలో పరీక్షాకాగితముగా నున్నవారి నందరిని తీసివారవలయును. బి. ఏ. పరీక్షకుగాని బి. ఏ. అనవ్యవసరమైన ఇంగ్లీషుభాషలో పరీక్షకులగు వారెవరైనా ఇంటరుమిడియేటు పరీక్షాకాగితముగా నిర్ణయించరాదు 4717 మందిలో 18 మందికి 100 కి 60 కంటే కులుకము వచ్చుట ప్రస్తుతపద్ధతులకు కలిపిధముల ఖండించుచున్నది. 1914 లో 100 కి 82 1915 లో 100 కి 21, ఈవంతపున 100 కి 26 మందికృతక నొందుటవట్టి మూడగా పరీక్షాకాగితంలేక అనర్హులయినదియు ధృవీకరమగుచున్నది.

(3) ఇంగ్లీషులో గాని వచనరచనములో గాని ప్యాపగు మార్కులసంఖ్య తగ్గింపవలయును.

(4) కొన్ని విషయముల ప్రశ్నోత్తరముగా కృతార్థులు కావలెము. వారిని పయచటి చదువుకొనినయి కుండ ఇంటరు మిడియేటు పరీక్ష అడ్డుపడరాదు. ఇంటర్మీడియేటులో వలెనే మార్కులు వేసిన కాగితము నానంగినచో ఇచ్చుచున్నచో అనర్హు తరగతులలో వీరిని ఉపాధ్యాయులు చేర్చుకొనవలెనందలయును:— (హిందూ ప్రతిభ కొరతగడు వాగినవారులు).

జూ బు లు

నెలవారు సనాతనధర్మసభ.

అయ్యా!

నెలవారు సనాతనధర్మసభ వారు ఇంకను నున్న ప్రశ్నసమస్యలకే యందుకో విలకింకి మెలకువరాకయియున్నది గతకథలో వీరు ఉపాదించిన విషయము లేమైనది. లేదు; కర్తవ్యమును ఆలోచింపుడు.

సనాతనధర్మ సభాభిమాన

ఆంధ్రభాషా సర్వస్వము

అయ్యా!

ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనాదే (ప్రకటించబడ నున్న ఆంధ్రభాషాసర్వస్వము) పేటి ఆంధ్రనిఘంటువునకు స్వరూప దిక్పర్యవ సత్రియము పండితుల యభిప్రాయములకై పంపబడి యున్నది. వీనివై ఆంధ్రకవిత్వ సుపాదకము కడచిన కవివారముకాటి శ్రీధానోపన్యాసమున తమ యభిప్రాయమును నూదించి యున్నారు. ఆ వ్యాసమున నూదించబడిన రీతిని ఆంధ్రభాషాసర్వస్వమును పేరుకుంటున్నది నీ సమస్యను తన తదనుగుణమున వేటొక పేరు పెట్టుట మంచిదని నొచ్చెదని ఈ నిఘంటు నిర్మాణమున పరివర్తనా సేవార్థముల నడలంపింప వలంపించియు నీ సమస్యను త్రవలయించు సూచించింపబడలేదు. ఏయే పదములు నిఘంటువునందు చేర్చబడునో యునుది తెలియవలస బడలేదు. ఈ రెండును తెలియకనే, ఆంధ్రభాషా సర్వస్వమునూర్చి, చర్చింపరెంచుట నయంజము గాదు. ఈ సమస్యను త్రవలంపించు ముద్ర తమతైన పదములంకూర్చుమైన చచ్చుటకయిన్ని నియ్య వియు నరకారకత. ఒకచో This will be improved after consulting 'Bhavishyottara Puranam' అనియు, వేటొకచో 'This...has to be tested by reference to పరమయోగి విలాసము, అనియు ఇంకొకచో "Must ascertain.....by reference to St. Luke, Telugu by Pritchett అనియు ననేకచోట్లు వ్రాయబడి యున్నది. ఆంధ్రసాహిత్యపరివర్తనాదే అయితే యెందుని నిఘంటు నిర్మాణమునకు విధిచెయ్యవలసిన ప్రయత్నము చేయుచున్నను ప్రస్తుతాధిపతిగారి కల ఉదాహరణ నుకొరావగాని కలసికంటే ధృవసహాయము చేయుచున్నను నిఘంటు నిర్మాణమునకు వాగ్దేయసాధన సంపత్తిని నమూనూర్చుకొన్నట్లే దోచును. ఇక సర్వనియమావరీలేక, పరీక్షాధనమందగు గ్రంథములులేక వీరేరీతి నిఘంటునిర్మాణమును సాగింప నెంచికో యూహించ వేరవున్నాడు.

ప్రచ్ఛాత్రీ వేదము వేదాంతము కాస్తులువారి ఆంధ్రభాషా సర్వస్వము విషయవతిమయము కల చిన్ని పాత్రమున జూచినాడ. అందు విశేషవిషయములు చచ్చుకంటి నిరూపించబడి యున్నవి. అనియునును సర్వవిధముల పరికరాగ్రాహముగా నున్నవి. పరివర్తనకర్త లాగ్రంథమును రాగలసభ యందు జర్చించి నిఘంటు నిర్మాణమున ననుసరింపజేయుట యుక్తము.

సమస్యను చర్చించి నిర్ణయింపదగిన భాషాసంబంధ విగుణవచనములకు నెవ్వరోయొక పండితుడొక ముక్క కాగితమువై వ్రాయుట మూలమున నిర్ణయింపదగినది అట్లగు యర్హులగాని దృఢాప్రవేగిగాదు. ఈయది యవ పరికరముండకే నూతనకథము.

(5) కాస్తులవారు నిఘంటు నిర్మాణమున ప్రధాన సంపాదకులగు నుండుట కంగీకరించుట ఆంధ్రభాషాసమస్యకు అద్భుత కాలము. ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తన వారనిఘంటువును సర్వస్వము (పారంభింపజేయుట యావతియు. కాలవిలంబమున కార్యదానికే పేరువు. కార్యనిర్వాహకుల యుపకర్తన గర్హ్యము మున్నందు ఈనిఘంటువిషయమున గాదగిన సర్వ విషయముల వాలోచించి మొదటిసంఖ్యయందు నిర్ణయించి తగిన సాధనముల నమూనూర్చి అనతికాలమున ఆంధ్రభాషాసమస్య ఆంధ్రనిఘంటువును వామభాగ్యమును గలిగించు గాక యని ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనకారిని కోరుచున్నాడు. ఒక విలేఖరి.

564 వృత్తము అంకము 1-5 కాల 0-10-0
 గుండుకు శత్రు D C 5-10-0
 అదివచ్చినాన లేక జాను
 కులం 15 ము. 3-10-0
 అచ్చుకొండ ముంపు, 100 ప్రభుత్వ గానము
 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులుగ నంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంకతి సందర్భముల సలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రసాదించారు.

విలాసము:—

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్
తపాలపెట్టె నెం 553 రు,
389 మదరాసు.
(వై కామోజిషక్ గోదావరపుడు ఈ పత్రిక పేరుకుడ నుదహరింప గొరచున్నారు.)

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలగు వైద్యబోధనలు నిండియున్నది. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటినదగ్గ వీ కర్చుటలేక పోనీటి ఖమ్మలు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటే తీసికొనుటకు ఎట్టుములే? ఇదే ఒక పుస్తకమునకు చొప్పును. రాజవైద్య వారాయణజీ కేకపటి, 188 20, వై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును నూర్మొదల నుండి ఐదవతరగతి వరకును విద్యార్థులకు వ్రాసినవి. ఈ పుస్తకములను చూచి నానింపించుటకు బి. యె. యల్. టి. గారి చేతులు పొనుగంటి యెక్కినరసంపావు. రి. చేతను రచించబడినవి మరియు మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను వైశిష్ట్య గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదీన పోస్టలెంటు బాడ్ల వేట్టులూ పాతశాలలయందు రుణయోగింపవచ్చునని ఆనందవాచక పుస్తకములను రంగుపటములను నచ్చుచి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
రెండవతరగతి రూ 0-2-6
మూడవతరగతి రూ 0-3-0
నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0
N.B.—ఎక్కువగాకొను బుక్ షెల్లర్ కు కమిషన్ చెల్లుదును.
285 ఆర్. వెంకటేశ్వర అంగుళో,
ఆనంద ముద్రాలయాధికారము, మద్రాసు.

అధి

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మ గర్భగు యుతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాహి గాను, తక్కువ గానుపోవుట, తనుమరొగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధు లను వదులుచును.

వెన్నబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సామరతనము, మేహ ప్రణములు, ముఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెన్నబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరక

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల,
9, బందరుపేది, మద్రాసు.
(బాంబి : సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.

రిజిస్ట్రేషన్: “ఓటోపర స్టాక్” సువాసన రాజా!

ఓటోపర స్టాక్ అనునది గొప్ప సువాసనగల పుష్ప ముల కత్తుకచే తయారబడిన నితరవాసనల కలెగాక ముఖమై యుండును. ఒకతూరి చరిమిన యెల్లప్పుడు వాసన కదలకయం దును. ఓటోపర స్టాక్ చరియండు వాసన మంచి పుష్పములతో తయారబడ్డ కత్తుకాన, ఈసువాసన స్థిరముగ యుం డుటకు సందియములేదు. మల్లెపుష్పముల కలె చల్లగాన, కలలకలలె నుఖమున, మనోహరమున కలిగించును. మనస్సునం దుండు ఆయాసమున, శ్రమయున, బడ లికన, చింతను పోగొట్టుననుటకు సందే హము లేక.

1/2 బోక్సు బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము 0-12-0, 1/2 డ్రాము 0-8-0

సోలుయేజుట్టు:—

ఎ. ఆర్. నాదక్ అండు కంపెనీ,
94, చైనాబజారు మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పద్యసేమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పపాఠశాలగ్రంథమునై సంచించుటప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. తెలియిగు. సులభము. 900 పుటలు నెల 4-0-0, అట్కు ర్తమ ప్రతి 5-0-0. పోస్టుకర్చుట లేదు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:—సులభము; మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములు కలవు. సంచించుకాగితముననై అచ్చు, కావిలో తెలుగు భా. 1-8-0. పోస్టుకర్చుట లేదు.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
కలసుపండితుడు, ముద్రాసెవర్ ప్రిన్సిపాల్, కడప

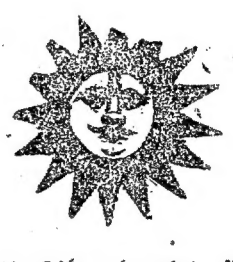
ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయఁబడును. చందావద్దతీ ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశకరుణము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుదుము
ఉయ్యనాథ:— గ్రంథచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిడి, చిడగామి అని వ్రాయుట.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపె. -
(53) 21, సామ్యుంపేది, బొంబాయి

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మతి విషయక మానవత్రిక
సంకల్పన చందా రూ 2 లు మాత్రమే.
ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి నెలవల ప్రకటింప బడుచున్నది. ఆంధ్రభాష అండు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రి కలలో సతాచార విషయములను శాస్త్రసమన్వయ రీతి నను సరించి సవాతనధర్మమును బోధించుటట్టి పత్రిక నుటొక్కటి లేదు. ఈపత్రికకు కొంద రుదారులగు జమీందారులు రాజ పోషకులయి 116 రూ॥ నిచ్చుచున్నారు. దాదాపు 25 ప్రధానపోషకు లున్నారు. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న “సవాతన ధర్మదీపిక శాస్త్రసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యము” మున్నగు విషయములను హిందులందఱు కఠించితీరకలయున.

4-వ సంపుటలు మొదలుకొని 7-వ సంపుటమువరకు గల ప్రాతసంపుటములు ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0 ఇచ్చెదము 4 రి, 6, 7, సంపుటములు ఒక్కపర్యాయము శీనికొను వార లకు రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

ఉయ్యనాథ:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు, అని వ్రాసి

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదులుటకును, వాటిని బాగుచేయ (మరియు తరిపియు) నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపుచో యేదేభాగములు యేదేవనముచేయవో అది తెలి జేయవచ్చుదు స్వల్పముగాచేయు రిషేరులను యాయంశముల కిల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ కోర్సుల వేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో వేర్పించ (పర్మిట్టు)వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి వంతుడును, ఇందుకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

శిక్షికాములు జూలై నెల 1వతేది నుండి ప్రారంభమగుచు న్నామలో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేది గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు వా వొకరికొకడకు ఈ క్రింద నుదహరించుచారికి వ్రాసికొనుడు.

(1) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకిమందు, కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును.
ఎస్. పి. సారథి అండుకో
రంగ చైనాబజారు రోడ్డు
389 మదరాసు